

Lukasevangeliet

Lukasevangeliet skrevs enligt en samstämmig fornkyrklig tradition av "vår älskade Lukas, läkaren" (Kol 4:14), som enligt traditionen kom från Antiokia där icke-judar först fann tron (Apg 11:20f). Som den ende nytestamentlige författaren av icke-judisk härkomst (Kol 4:11) lyfter han särskilt fram Jesu barmhärtighet och hans möten med kvinnor och andra som var marginaliserade i den dåtida kulturen.

Evangeliet skrevs troligen i Rom under 60-talet e Kr (jfr Apg 1:1), kanske baserat på efterforskningar (1:3) i det heliga landet under Paulus tvååriga fångenskap i Caesarea i slutet av 50-talet e Kr (Apg 24:27). Det är ställt till den "högt ärade Teofilus" (1:3), som antingen var en specifik högt uppsatt nykristen (1:4) eller ett samlingsnamn för varje intresserad läsare (namnet betyder "Guds vän").

Inledning

¹ Många har sökt sammanställa en skildring av de händelser som har inträffat bland oss,

² så som det har berättats för oss av dem som redan från början var ögonvittnen och Ordets tjänare.

³ Sedan jag noga efterforskat allt från början har även jag bestämt mig för att skriva ner det i ordning för dig, högt ärade Teofilus,

⁴ för att du ska veta hur tillförlitlig den undervisning är som du har fått.

Löftet om Johannes Döparens födelse

⁵ På den tiden då Herodes var kung i Judeen fanns i Abias prästavdelning en präst som hette Sakarias. Hans hustru var av Arons släkt och hette Elisabet. ⁶ Båda var rättfärdiga inför Gud och levde fläckfritt efter Herrens alla bud och föreskrifter.

⁷ Men de hade inga barn, eftersom Elisabet var ofruktsam och båda var till åren.

⁸ En gång när turen kom till Sakarias avdelning och han var i tjänst som präst inför Gud,

⁹ fick han vid prästernas sedvanliga lottning uppdraget att gå in i Herrens tempel och tända rökelseoffret.

¹⁰ Vid tiden för rökelseoffret stod allt folket utanför och bad.

¹¹ Då visade sig en Herrens ängel för honom, stående till höger om rökelsealtaret.

¹² Sakarias blev förskräckt vid synen och greps av fruktan.

¹³ Men ängeln sade till honom: "Var inte rädd, Sakarias! Din bön har blivit hörd. Din hustru

1:5 då Herodes var kung i Judeen År 37-4 f Kr. Troligen utspelar sig händelserna ca 6-5 f Kr (vår tideräknings början utgår från en inexakt beräkning från 500-talet e Kr). **1:5** Abias prästavdelning Israels tempelpräster var indelade i 24 avdelningar som tjänstgjorde en vecka i taget (1 Krön 24:10, 19). De övriga 23 veckorna bodde prästerna i byar utanför Jerusalem (vers 23, 39). **1:9** prästernas sedvanliga lottning Varje morgon drog tempelprästerna lott om vem som skulle utföra de olika uppgifterna i gudstjänsten.

1:9 tända rökelseoffret Rökelseoffret tändes morgon och eftermiddag (2 Mos 30:7f). Varje präst frambar rökelseoffret endast en gång i livet, eftersom prästernas antal var mycket stort.

Elisabet ska föda en son åt dig, och du ska ge honom namnet Johannes.

¹⁴ Han ska bli din glädje och fröjd, och många ska glädja sig över hans födelse,

¹⁵ för han ska bli stor inför Herren. Vin och starka drycker ska han inte dricka, och han ska bli uppfylld av den helige Ande redan i moderlivet.

¹⁶ Många av Israels barn ska han omvända till Herren deras Gud.

¹⁷ Han ska gå före honom i Elias ande och kraft, för att *vända fädernas hjärtan till barnen* och ge de trotsiga ett rättfärdigt sinne och skaffa åt Herren ett folk som är berett."

¹⁸ Då sade Sakarias till ängeln: "Hur ska jag kunna vara säker på det? Jag är gammal och min hustru är till åren."

¹⁹ Ängeln svarade honom: "Jag är Gabriel som står inför Gud, och jag är sänd för att tala till dig och ge dig detta glädjebud.

²⁰ Nu ska du bli stum och inte kunna tala förrän dagen då det sker, därför att du inte trodde mina ord. De kommer att gå i uppfyllelse när deras tid är inne."

²¹ Folket stod och väntade på Sakarias, och de undrade varför han dröjde så länge inne i templet.

²² När han sedan kom ut kunde han inte tala till dem, och de förstod att han hade sett en syn

1:15 starka drycker ska han inte dricka Liksom profetgestalterna Simson (Dom 13:5) och Samuel (1 Sam 1:11) blev Johannes helgad åt Herren som nasir (jfr 4 Mos 6 och not till Apg 18:18). **1:17** Mal 3:1, 4:5f, Matt 11:14. **1:17** Mal 4:6. **1:17** ett rättfärdigt sinne Annan översättning: "de rättfärdigas vishet". **1:18** 1 Mos 17:17. **1:19** Dan 8:16, 9:21, Hebr 1:14.

i templet. Han gjorde tecken åt dem men förblev stum.

²³ När dagarna för hans tjänstgöring var över återvände han hem.

²⁴ En tid därefter blev hans hustru Elisabet havande, och hon drog sig undan i fem månader och sade:

²⁵ "Detta har Herren gjort med mig. I dessa dagar såg han till mig och tog bort min skam bland människor."

Ängels budskap till Maria

²⁶ I den sjätte månaden blev ängeln Gabriel sänd av Gud

²⁷ till en jungfru i staden Nasaret i Galileen. Hon var trolovad med en man som hette Josef och som var av Davids släkt, och jungfruns namn var Maria.

²⁸ Ängeln kom in till henne och sade: "Gläd dig, du som fått nåd! Herren är med dig."

²⁹ Men hon blev förskräckt av hans ord och undrade vad denna hälsning kunde betyda.

³⁰ Då sade ängeln till henne: "Var inte rädd, Maria! Du har funnit nåd hos Gud.

³¹ Du ska bli havande och föda en son, och du ska ge honom namnet Jesus.

1:25 1 Mos 30:23, Jes 4:1. **1:27** trolovad En juridiskt bindande överlåtelse i väntan på bröllop. Trolovning ingicks normalt i tonåren, och redan vid detta stadium kunde otrohet bestraffas med döden (5 Mos 22:23f). **1:28** Gläd dig Annan Översättning: "Var hälsad". På NT:s grundspråk grekiska var den normala hälsningen chaíre, "Gläd dig". **1:30** 1 Mos 6:8, 18:3. **1:31** Jes 7:14, Matt 1:21f, Luk 2:21.

³² Han ska bli stor och kallas den Högstes Son, och Herren Gud ska ge honom hans fader Davids tron.

³³ Han ska vara kung över Jakobs hus för evigt, och hans rike ska aldrig ta slut."

³⁴ Då sade Maria till ängeln: "Hur ska detta ske? Jag har ju inte haft någon man."

³⁵ Ängeln svarade henne: "Den helige Ande ska komma över dig, och den Högstes kraft ska vila över dig. Därför ska barnet som föds kallas heligt och Guds Son.

³⁶ Och din släkting Elisabet är också havande med en son på sin ålderdom. Hon som kallades ofruktsam är nu i sjätte månaden,

³⁷ för ingenting är omöjligt för Gud."

³⁸ Maria sade: "Jag är Herrens tjänarinna. Låt det ske med mig som du har sagt." Och ängeln lämnade henne.

Maria och Elisabet

³⁹ Vid den tiden bröt Maria upp och skyndade till en stad i Juda bergsbygd.

⁴⁰ Där gick hon in i Sakarias hus och hälsade på Elisabet.

⁴¹ När Elisabet hörde Marias hälsning, spratt barnet till i hennes moderliv. Hon blev uppfylld av den helige Ande

⁴² och ropade med hög röst: "Välsignad är du bland kvinnor, och välsignad är din livsfrukt!

1:32 2 Sam 7:12f, Jes 9:6f. **1:33** 1 Krön 17:14, Ps 89:37, Dan 2:44, 7:14, Mika 4:7. **1:37** 1 Mos 18:14, Jer 32:17, Matt 19:26. **1:37** ingenting är omöjligt för Gud Annan Översättning: "inget ord från Gud är kraftlöst".

43 Men varför händer detta mig, att min Herres mor kommer till mig?

44 När ljudet av din hälsning nådde mina öron spratt barnet till i mig av glädje.

45 Och salig är du som trodde, för det som Herren har sagt dig kommer att gå i uppfyllelse."

Marias lovsång

46 Då sade Maria:

"Min själ upphöjer Herren

47 och min ande jublar över Gud,
min Frälsare,

48 för han har sett till sin
tjänarinns ringhet.

Från denna stund ska alla släkten
kalla mig salig,

49 för den Mäktige har gjort
stora ting med mig
och hans namn är heligt.

50 Hans barmhärtighet
varar från släkte till släkte
över dem som vördar honom.

51 Han har gjort väldiga gärningar
med sin arm,
han har skingrat dem
som har stolta hjärtan och sinnen.

1:45 trodde, för Annan Översättning: "trodde att". **1:46** 1 Sam 2:1f.
1:48 1 Mos 30:13, 1 Sam 1:11. **1:48** kalla ... salig Att anse någon lyckligt lottad (jfr 1 Mos 30:13, Höga V 6:8, Mal 3:12). **1:49** Ps 111:9.
1:50 2 Mos 20:6, Ps 103:17. **1:50** vördar Annan Översättning: "fruktar". Grundtextens uttryck *fóbomai* rymmer inte bara fruktan (Rom 8:15, 1 Joh 4:18) utan även vördnad och värme (Ef 5:21, 33, Ps 103:13, 130:4). **1:51** 2 Sam 22:28, Ps 89:11, Jes 51:9.

- 52 Härskare har han störtat
från deras troner,
och de enkla har han upphöjt.
- 53 Hungriga har han mättat
med sitt goda,
och rika har han skickat
tomhänta bort.
- 54 Han har tagit sig an
sin tjänare Israel
och tänkt på att vara barmhärtig
- 55 mot Abraham och hans barn
till evig tid,
så som han har lovat våra fäder."

56 Maria stannade hos Elisabet omkring tre månader och återvände sedan hem.

Johannes Döparens födelse

- 57 För Elisabet var tiden nu inne att föda, och hon födde en son.
- 58 Hennes grannar och släktingar fick höra att Herren hade visat henne så stor barmhärtighet, och de gladdes sig med henne.
- 59 På åttonde dagen kom de för att omskära barnet, och de ville kalla honom Sakarias efter hans far.
- 60 Men hans mor svarade: "Nej, han ska heta Johannes."
- 61 Då sade de till henne: "Det finns ingen i din släkt som har det namnet."
- 62 De gjorde tecken till hans far och frågade vad han ville att barnet skulle heta.
- 63 Han bad då om en tavla och skrev: "Johannes är hans namn", och alla blev förundrade.

1:52 Job 5:11, Ps 147:6.

1:53 Ps 107:9.

1:54 Ps 98:3, Jes 41:8.

1:55 1 Mos 17:7, Mika 7:20.

1:59 1 Mos 17:12.

⁶⁴ Genast öppnades hans mun och hans tunga löstes, och han började tala och prisa Gud.

⁶⁵ Alla deras grannar greps av fruktan, och i hela Judeens bergsbygd talade man om det som hade hänt.

⁶⁶ Alla som hörde det tog det till hjärtat och undrade vad det skulle bli av detta barn, för Herrens hand var med honom.

Sakarias lovsång

⁶⁷ Hans far Sakarias blev uppfylld av den helige Ande och profeterade och sade:

⁶⁸ "Välsignad är Herren, Israels Gud,
som har besökt
och återlöst sitt folk!

⁶⁹ Han har rest för oss
frälsningens horn
i sin tjänare Davids hus,

⁷⁰ så som han för länge sedan lovat
genom sina heliga profeters mun:

⁷¹ frälsning från våra fiender
och från alla som hatar oss.

⁷² Han har visat barmhärtighet
mot våra fäder
och tänkt på sitt heliga förbund,

⁷³ den ed han gav
vår fader Abraham:

⁷⁴ att vi, frälsta från våra fienders hand,
skulle få tjäna honom
utan fruktan,

⁷⁵ i helighet och rättfärdighet

1:68 Ps 72:18. **1:69** Ps 132:17. **1:69** horn symboliserar höghet och styrka (Ps 75:11) och Messiaskungen (Ps 132:17, 148:14). **1:70** Apg 3:21. **1:71** Ps 106:10. **1:72** 3 Mos 26:42, Ps 105:8f. **1:73** 1 Mos 22:16f.

inför honom alla våra dagar.

- 76 Och du, barn, ska kallas
den Högstes profet,
för du ska gå före Herren
och bana väg för honom.
- 77 Du ska ge hans folk kunskap
om frälsningen,
med förlåtelse för deras synder
- 78 genom vår Guds
barmhärtiga kärlek.
Så ska en soluppgång
från höjden besöka oss,
- 79 för att lysa över dem
som sitter i mörker
och dödsskugga
och styra våra fötter
in på fridens väg."

80 Barnet växte och blev starkare i anden, och han levde i ödemarken fram till den dag då han skulle träda fram inför Israel.

2

Jesu födelse

1:76 Mal 3:1, Matt 3:3. **1:77** Luk 3:3. **1:78** 4 Mos 24:17, Jes 60:1f, Mal 4:2. **1:79** Ps 107:10, 14, Jes 9:2, Matt 4:16. **1:80** Luk 2:40, 3:2f. **1:80** Ödemarken Annan översättning: "öknen". Johannes kan ha haft kontakt med Qumrans esseer, som skrev Dödahavsrollarna och liksom Johannes kallade sig "en röst som ropar i öknen" (jfr 3:4).

¹ Och det hände vid den tiden att från kejsar Augustus utgick ett påbud att hela världen skulle skattskrivas.

² Detta var den första skattskrivningen, och den hölls när Quirinius styrde i Syrien.

³ Alla gick då för att skattskriva sig, var och en till sin stad.

⁴ Så reste också Josef från staden Nasaret i Galileen upp till Judeen, till Davids stad som kallas Betlehem, eftersom han var av Davids hus och släkt.

⁵ Han kom för att skattskriva sig tillsammans med Maria, sin trolovade som var havande.

⁶ Medan de befann sig där var tiden inne för henne att föda,

⁷ och hon födde sin son, den förstfödde. Hon lindade honom och lade honom i en krubba, eftersom det inte fanns plats för dem i gästrummet.

⁸ I samma trakt fanns några herdar som låg ute och vaktade sin hjord om natten.

2:1 kejsar Augustus regerade 31 f Kr-14 e Kr. **2:1** hela världen Grek. oikouméne(jfr "ekumenik"), den bebodda och civiliserade världen vilket i officiellt språkbruk var liktydigt med Romarriket. **2:2** den första skattskrivningen Längre fram genomförde Quirinius år 6 e Kr en andra skattskrivning som ledde till ett lokalt uppror (jfr Apg 5:37). **2:2** Quirinius Den romerske kejsarens särskilde representant i östra delen av Romarriket under tiden 12 f Kr-16 e Kr. Vid tiden för Jesu födelse var han militär befälhavare ("styrde", grek. hegemonéontos) men ännu inte ståthållare.

2:4 1 Sam 16:1, 4, Mika 5:2, Matt 2:6, Joh 7:42. **2:7** gästrummet Grek. katályma betyder normalt "gästrum" (jfr Luk 22:11). Det upptagna gästrummet kan ha legat i ett härbärke (jfr Jer 41:17) eller troligare hos släktingar till Josef (vers 4). Boningshus (jfr Matt 2:11) kunde ha en stalldel med krubbor för djuren.

⁹ Då stod en Herrens ängel framför dem och Herrens härlighet lyste omkring dem, och de blev mycket rädda.

¹⁰ Men ängeln sade: "Var inte rädda! Jag bär bud till er om en stor glädje för hela folket:

¹¹ I dag har en Frälsare fötts åt er i Davids stad. Han är Messias, Herren.

¹² Och detta är tecknet för er: Ni ska finna ett nyfött barn som är lindat och ligger i en krubba."

¹³ Och plötsligt var där tillsammans med ängeln en stor himmelsk här som prisade Gud:

¹⁴ "Ära åt Gud i höjden,
och frid på jorden
bland människor
som han älskar."

¹⁵ När änglarna hade lämnat dem och återvänt till himlen, sade herdarna till varandra: "Vi måste gå in till Betlehem och se det som har hänt och som Herren låtit oss veta!"

¹⁶ De skyndade i väg och fann Maria och Josef och barnet som låg i krubban.

¹⁷ När de hade sett det, berättade de vad som var sagt till dem om detta barn.

¹⁸ Alla som hörde det förundrades över vad herdarna berättade för dem.

¹⁹ Men Maria bevarade och begrundade allt detta i sitt hjärta.

2:11 Herren Anspelning på det högsta gudsnamnet JHVH, som normalt uttalades Adonai ("Herren"). **2:14** Luk 19:38, Ef 2:14, 17. **2:14** bland människor som han älskar Andra handskrifter: "åt människor hans välbehag."

20 Och herdarna vände hem och prisade och lovade Gud för allt de fått höra och se, just så som det hade blivit sagt till dem.

Jesu omskärelse

21 När åtta dagar hade gått och barnet skulle omskäras fick han namnet Jesus, det namn som ängeln hade gett honom innan han blev till i sin mors liv.

Jesus bärs fram i templet

22 När tiden var inne för deras rening enligt Mose lag, tog de med honom upp till Jerusalem för att bära fram honom inför Herren,

23 som det står skrivet i Herrens lag: *Varje förstfödd son som öppnar moderlivet ska räknas som helgad åt Herren.*

24 De skulle också ge det offer som är bestämt i Herrens lag: *ett par turturduvor eller två unga duvor.*

25 I Jerusalem fanns en man som hette Simeon. Han var rättfärdig och gudfruktig och väntade på Israels tröst, och den helige Ande var över honom.

2:21 1 Mos 17:12, Luk 1:31. **2:21** blev till Grek. syllemfthénaisyftar på graviditetens startpunkt ("avlades"). Andligen är Messias ursprung "från evighetens dagar" (Mika 5:2, jfr även Joh 1:1). **2:22** 3 Mos 12:2. **2:22** tiden ... för deras rening En kvinna som fött en son skulle stanna hemma i 40 dagar och därefter frambära ett reningsoffer i templet (se 3 Mos 12:1f). **2:23** 2 Mos 13:2, 12. **2:24** 3 Mos 12:6f. **2:24** ett par turturduvor eller två unga duvor En barnaföderska skulle egentligen offra ett lamm och en duva, men den som var fattig kunde i stället offra två duvor (se 3 Mos 12:8). **2:25** Jes 40:1, 49:13.

26 Av den helige Ande hade han fått en uppenbarelse att han inte skulle se döden förrän han sett Herrens Smorde.

27 Ledd av Anden kom han till templet, och när föräldrarna bar in barnet Jesus för att göra med honom som man brukade enligt lagen,

28 tog han honom i sina armar och prisade Gud och sade:

29 "Herre, nu låter du din tjänare

gå hem i frid,

så som du har lovat,

30 för mina ögon har sett

din frälsning

31 som du har berett

inför alla folk:

32 ett ljus med uppenbarelse

för hedningarna

och härlighet

för ditt folk Israel."

33 Hans far och mor förundrades över det som sades om honom.

34 Och Simeon välsignade dem och sade till hans mor Maria: "Se, han är satt till fall och upprättelse för många i Israel, och till att vara ett tecken som väcker motstånd.

35 Också genom din själ ska det gå ett svärd. Så ska många hjärtans tankar uppenbaras."

2:26 Smorde Hebr. "Messias" och grek. "Kristus", Guds utlovade frälsare, kung och profet. **2:29** 1 Mos 46:30. **2:30** Luk 3:6. **2:31** Ps 98:2, Jes 52:10. **2:32** Jes 46:13, 49:6, Hagg 2:7, Apg 13:47. **2:34** Jes 8:14, Luk 20:18, Apg 28:22, Rom 9:33, 1 Kor 1:23f, 1 Petr 2:7. **2:35** Joh 19:25.

³⁶ Där fanns också en profetissa, Hanna, Fanuels dotter av Ashers stam. Hon hade kommit upp i hög ålder. I sju år hade hon fått leva med sin man efter sin tid som jungfru,

³⁷ och nu var hon änka, åttiofyra år gammal. Hon lämnade aldrig templet utan tjänade Gud med fastor och böner natt och dag.

³⁸ Just i den stunden kom hon fram och prisade Gud och talade om honom för alla som väntade på Jerusalems frälsning.

³⁹ När de hade fullgjort allt som var bestämt i Herrens lag, återvände de till Galileen och sin hemstad Nasaret.

⁴⁰ Och pojken växte och blev starkare och fylldes av vishet, och Guds välbehag vilade över honom.

Jesus som tolvåring i templet

⁴¹ Hans föräldrar brukade varje år gå upp till Jerusalem vid påskhögtiden.

⁴² När Jesus var tolv år gick de upp till högtiden som vanligt,

⁴³ men när festdagarna var över och de vände hemåt, stannade pojken Jesus kvar i Jerusalem utan att hans föräldrar visste om det.

⁴⁴ De antog att han var med i resällskapet och vandrade en hel dag innan de började söka efter honom bland släktingar och bekanta.

⁴⁵ När de inte fann honom, vände de tillbaka till Jerusalem för att söka efter honom.

2:37 1 Tim 5:5. **2:38** Jes 52:9. **2:39** Matt 2:23. **2:40** Luk 1:80, 2:52. **2:41** 2 Mos 23:17, 5 Mos 16:16f.

⁴⁶ Efter tre dagar fann de honom i templet, där han satt mitt bland lärarna och lyssnade på dem och ställde frågor.

⁴⁷ Alla som hörde honom häpnade över hans förstånd och hans svar.

⁴⁸ När föräldrarna fick se honom blev de bestörta, och hans mor sade till honom: "Mitt barn! Varför har du gjort så här mot oss? Din far och jag har varit så oroliga och letat efter dig."

⁴⁹ Då sade han till dem: "Varför har ni letat efter mig? Visste ni inte att jag måste vara hos min Far?"

⁵⁰ Men de förstod inte vad det var han sade till dem.

⁵¹ Därefter följde han med dem ner till Nasaret och underordnade sig dem. Hans mor bevarade allt detta i sitt hjärta.

⁵² Och Jesus växte i vishet, ålder och välbehag inför Gud och människor.

3

Johannes Döparen

¹ I kejsar Tiberius femtonde regeringsår, när Pontius Pilatus var ståthållare i Judeen, Herodes

2:47 Joh 7:15, 46. **2:49** hos min Far Annan översättning: "i det som hör till min Far". **2:50** Luk 9:45, 18:34. **2:52**

1 Sam 2:26. **2:52** ålder Annan översättning: "längd". **3:1** Tiberius femtonde regeringsår Troligen år 26 e Kr. Tiberius regerade 12-37 e Kr, de två första åren som samregent med sin styvfar Augustus.

3:1 Pilatus Ståthållare i provinsen Judeen under åren 26-36 e Kr. Därefter avsattes han på grund av grymhet mot samarierna.

3:1 Herodes Antipas, son till Herodes den store (1:5). Se not till Matt 14:1.

landsfurste i Galileen, hans bror Filippus i Itureen och Trachonitislandet och Lysanias i Abilene,

² och när Hannas och Kaifas var överstepräster, då kom Guds ord till Sakarias son Johannes i öknen.

³ Han gick ut i hela området runt Jordan och förkunnade omvändelsens dop till syndernas förlåtelse,

⁴ som det står skrivet i boken med profeten Jesajas ord:

En röst ropar i öknen:

Bana väg för Herren,

gör stigarna raka för honom!

⁵ *Varje dal ska fyllas,*

alla berg och höjder sänkas.

Det krokiga ska rätas,

ojämna vägar ska jämnas.

⁶ *Och alla människor ska se*

Guds frälsning.

⁷ Han sade nu till folket som kom ut för att döpas av honom: "Huggormsyngel! Vem har visat er att ni ska fly den kommande vredesdomen?"

3:1 Filippus Bror till Herodes Antipas och landsfurste norr och öster om Galileen 4 f Kr-34 e Kr. **3:1** Lysanias En i övrigt okänd härskare i småriket Abilene nordväst om Damaskus. **3:2** Jer 1:2. **3:2** Hannas och Kaifas var överstepräster Egentligen fanns det endast en överstepräst åt gången. Hannas var överstepräst 6-15 e Kr tills han blev avsatt av romarna, men ansågs bland judarna vara överstepräst livet ut (jfr Joh 18:13, Apg 4:6). Hans svärson Kaifas var överstepräst 18-36 e Kr (jfr Joh 11:49). **3:3** Matt 3:2, Mark 1:4, Apg 13:24, 19:4. **3:4** Jes 40:3-5. **3:6** Luk 2:30. **3:7** Matt 3:7, 23:33. **3:7** Huggormsyngel Dvs barn till djävulen, "den gamle ormen" (1 Mos 3:15, Upp 12:9, 20:2).

8 Bär då sådan frukt som hör till omvändelsen. Och börja inte säga inom er: Vi har Abraham till far. För jag säger er att Gud kan väcka upp barn åt Abraham ur dessa stenar.

9 Yxan är redan satt till roten på träden. Varje träd som inte bär god frukt huggs bort och kastas i elden."

10 Folket frågade honom: "Vad ska vi då göra?"

11 Han svarade dem: "Den som har två tunikor ska dela med sig till den som ingen har, och den som har mat ska göra på samma sätt."

12 Även tullindrivare kom för att bli döpta, och de frågade honom: "Mästare, vad ska vi göra?"

13 Han svarade dem: "Kräv inte mer än vad som är bestämt."

14 Även soldater frågade honom: "Och vi, vad ska vi göra?" Han svarade dem: "Pressa inte pengar från någon med våld eller lögn, utan nöj er med er lön!"

15 Folket gick där i förväntan, och alla undrade i sina hjärtan om inte Johannes kunde vara Messias.

16 Johannes svarade dem allesammans: "Jag döper er med vatten. Men det kommer en som är starkare än jag, och jag är inte ens värdig att lossa

3:8 Joh 8:39. **3:8** barn ... stenar På hebreiska baním ... abaním.

3:9 Matt 7:19. **3:11** Jak 2:15, 1 Joh 3:17. **3:11** tunikor En lång- eller kortärmad och knälång skjorta som bars av både män och kvinnor. **3:12** tullindrivare Dessa drev in skatt åt romarna och berikade ibland sig själva på folkets bekostnad (19:8). De var därför illa sedda bland judarna. **3:12** Mästare Annan översättning: "Lärare" (hederstitel, jfr latinets "magister"). **3:16** Mark 1:7f, Apg 1:5, 2:3f, 13:25.

remmen på hans sandaler. Han ska döpa er i den helige Ande och eld.

¹⁷ Han har sin kastskoval i handen för att rensa sin tröskplats och samla in vetet i sin lada. Men agnarna ska han bränna upp i en eld som aldrig slocknar."

¹⁸ Med många andra ord förmanade han folket och förkunnade evangeliet för dem.

¹⁹ Men landsfurstens Herodes blev tillrättavisad av Johannes för sitt förhållande med sin brors hustru Herodias och för allt annat ont som han hade gjort.

²⁰ Då lade Herodes till allt det andra att han dessutom satte Johannes i fängelse.

Jesu dop

²¹ När nu allt folket döptes, blev även Jesus döpt. Medan han bad, öppnades himlen

²² och den helige Ande sänkte sig över honom i fysisk gestalt som en duva. Och från himlen kom en röst: "Du är min älskade Son. I dig har jag min glädje."

Jesu släkttavla

²³ Jesus var omkring trettio år när han började sin gärning. Han var, menade man,

3:16 lossa remmen på hans sandaler En slavs uppgift. **3:17** kastskoval Träspade för att rensa säd, en bild för Guds dom (Jer 15:7). Vinden blåste bort de värdelösa agnarna (Ps 1:4), medan sädeskornen föll tillbaka ner på tröskplatsen. **3:19** Matt 14:3f, Mark 6:17f. **3:19** Herodias hade en skandalös relation med sin svåger och farbror Herodes. Se not till Matt 14:3. **3:21** Matt 3:13f, Mark 1:9f. **3:22** Jes 42:1, Matt 3:17, 17:5, Joh 1:32.

son till Josef, son till Eli,
24 son till Mattat, son till Levi,
son till Melki, son till Jannai,
son till Josef,
25 son till Mattatias,
son till Amos, son till Nahum,
son till Hesli, son till Naggai,
26 son till Mahat, son till Mattatias,
son till Shimei, son till Josek,
son till Juda,
27 son till Johanan,
son till Resa, son till Serubbabel,
son till Shealtiel, son till Neri,
28 son till Melki, son till Addi,
son till Kosam, son till Elmadam,
son till Er,
29 son till Josua,
son till Elieser, son till Jorim,
son till Mattat, son till Levi,
30 son till Simeon, son till Juda,
son till Josef, son till Jonam,
son till Eljakim,
31 son till Melea,

3:23 Han var, menade man, son till Josef, son till Eli Släkttavlan i Luk 3:23-38 ger en annan härstamning än den i Matt 1 för Josef, Jesu adoptivfar. Detta förklarades i fornkyrkan på följande sätt: Josefs mors förste man Eli (Luk 3:23) dog barnlös, varpå halvbrodern Jakob (Matt 1:16) tog till sig änkan enligt lagen om leviratäktenskap (5 Mos 25:5f, Luk 20:28). På så sätt blev Jakob fysisk far till Josef medan denne samtidigt räknades som den döde Elis son. En alternativ lösning som föreslagits är att Lukas stamtavla egentligen ger Jesu mor Marias härstamning (eftersom man endast "menade" att Jesus var son till Josef). **3:24** Matt 1:1f, 13:35, Luk 4:22, Joh 1:45, 6:42. **3:31** 2 Sam 5:14.

son till Menna, son till Mattata,
son till Natan, son till David,
³² son till Ishai, son till Obed,
son till Boas, son till Salma,
son till Nahshon,
³³ son till Amminadab,
son till Admin, son till Arni,
son till Hesron, son till Peres,
son till Juda,
³⁴ son till Jakob,
son till Isak, son till Abraham,
son till Tera, son till Nahor,
³⁵ son till Serug, son till Regu,
son till Peleg, son till Eber,
son till Shela, son till Kenan,
³⁶ son till Arpakshad, son till Sem,
son till Noa, son till Lemek,
³⁷ son till Metusela, son till Hanok,
son till Jared, son till Mahalalel,
son till Kenan,
³⁸ son till Enos,
son till Set, son till Adam,
son till Gud.

4

Jesus frestas

¹ Uppfylld av den helige Ande återvände Jesus från Jordan och leddes av Anden omkring i öknen,

3:32 Rut 4:20f, 1 Sam 16:1f. **3:33** Rut 4:18f. **3:34** 1 Mos 11:27,
1 Krön 2:1f. **3:36** 1 Mos 11:10f. **3:37** 1 Mos 5:24f. **3:38** 1 Mos 5:1f,
1 Krön 1:1f. **4:1** Matt 4:1f, Mark 1:12f. **4:1** omkring i öknen Annan
översättning: "ut i öknen".

² där han frestades av djävulen i fyrtio dagar. Under de dagarna åt han ingenting, och när de var slut blev han hungrig.

³ Då sade djävulen till honom: "Om du är Guds Son, så befall den här stenen att bli bröd."

⁴ Jesus svarade honom: "Det står skrivet: *Människan lever inte bara av bröd.*"

⁵ Då tog djävulen med honom högt upp och visade honom för ett ögonblick världens alla riken,

⁶ och djävulen sade: "Dig ska jag ge all denna makt och deras härlighet, för den är överlämnad åt mig och jag ger den till vem jag vill.

⁷ Så om du tillber mig, blir allt ditt."

⁸ Jesus svarade: "Det står skrivet: *Herren din Gud ska du tillbe, och endast honom ska du tjäna.*"

⁹ Sedan tog djävulen med honom till Jerusalem och ställde honom på tempelmurens krön och sade till honom: "Om du är Guds Son, så kasta dig ner härifrån!

¹⁰ Det står ju skrivet: *Han ska befalla sina änglar att bevara dig,*

¹¹ och *de ska bära dig på sina händer så att du inte stöter din fot mot någon sten.*"

¹² Jesus svarade honom: "Det är sagt: *Du ska inte fresta Herren din Gud.*"

¹³ När djävulen hade frestat honom på alla sätt, lämnade han honom för en tid.

Jesus i Nasarets synagoga

4:2 2 Mos 34:28, 1 Kung 19:8. **4:4** 5 Mos 8:3. **4:6** 1 Joh 5:19. **4:8** 5 Mos 6:13. **4:9** tempelmurens krön Ordagrant: "templets vinge". Syftar antingen på tempelbyggnadens tak eller på yttermurens stup ner i den djupa Kidrondalen. **4:11** Ps 91:11-12. **4:12** 5 Mos 6:16.

14 I Andens kraft återvände Jesus till Galileen, och ryktet om honom gick ut i hela området.

15 Han undervisade i deras synagogor och fick lovord av alla.

16 Så kom han till Nasaret, där han hade vuxit upp. På sabbaten gick han som han brukade till synagogan. Han reste sig för att läsa ur Skriften,

17 och man räckte honom profeten Jesajas bokrulle. När han öppnade rullen, fann han stället där det står skrivet:

18 *Herrens Ande är över mig,
för han har smort mig
till att förkunna glädjens budskap
för de fattiga.*

*Han har sänt mig
att utropa frihet för de fångna
och syn för de blinda,
att ge de förtryckta frihet*

19 *och förkunna ett nådens år från Herren.*

20 Sedan rullade han ihop bokrullen, räckte den till tjänaren och satte sig. Alla i synagogan hade sina ögon fästa på honom.

21 Då började han tala till dem: "I dag har det här stället i Skriften gått i uppfyllelse inför er som lyssnar."

22 Alla berömde honom och förundrades över de

4:14 Matt 4:12, Apg 10:37f. **4:16** Matt 13:53f, Mark 6:1f. **4:18** Jes 58:6. **4:18** Jes 61:1f, 3 Mos 25:10. **4:20** satte sig Judiska rabbiner undervisade normalt sittande (jfr Matt 5:1, 23:2). **4:22** 5 Mos 8:3, Mark 6:2f. **4:22** berömde honom Ordagrant: "vittnade för honom" (eller mot, jfr Matt 13:54f).

nådens ord som kom från hans mun. De frågade: "Är det inte Josefs son?"

²³ Då sade han till dem: "Säkert kommer ni att citera ordspråket för mig: Läkare, bota dig själv! Vi har hört om allt som hände i Kapernaum, gör det här i din hemstad också!"

²⁴ Men han fortsatte: "Jag säger er sanningen: Ingen profet blir erkänd i sin hemstad.

²⁵ I sanning säger jag er: Det fanns många änkor i Israel på Elias tid, när himlen var stängd i tre år och sex månader och svår svält drabbade hela landet.

²⁶ Men Elia blev inte sänd till någon av dem, utan bara till en änka i Sarefat i Sidons land.

²⁷ Och det fanns många spetälska i Israel på profeten Elisás tid, men ingen av dem blev renad utan bara syriern Naaman."

²⁸ Alla i synagogan fylldes av vrede när de fick höra detta.

²⁹ De reste sig och drev ut honom ur staden och förde honom fram till branten av det berg där deras stad var byggd för att kasta ner honom.

³⁰ Men han gick rakt igenom folkhopen och vandrade vidare.

Jesus i Kapernaum

³¹ Han kom ner till Kapernaum, en stad i Galileen, och undervisade folket på sabbaten.

4:22 nådens ord Annan översättning: "vackra ord". **4:24** Matt 13:57, Joh 4:44. **4:24** Jag säger er sanningen Ordagrant: "Amen, jag säger er". Hebr. amén betyder närmast "sant", "trovärdigt". Jesus använder uttrycket ofta och kallar sig själv för "Amen" (Upp 3:14) och sanningen själv (Joh 14:6). **4:25** 1 Kung 17:1, 9. **4:26** 1 Kung 17:7f. **4:27** 2 Kung 5:1f. **4:27** en änka i Sarefat ... syriern Naaman Se 1 Kung 17:7f, 2 Kung 5:1f. **4:31** Matt 4:13, Mark 1:21f.

32 De var överväldigade av hans undervisning, eftersom hans ord hade makt.

33 I synagogan fanns en man med en oren ande, och han skrek högt:

34 "Sluta! Vad har vi med dig att göra, Jesus från Nasaret? Har du kommit för att fördärva oss? Jag vet vem du är: Guds Helige!"

35 Då talade Jesus strängt till anden: "Tig! Far ut ur honom!" Anden kastade omkull mannen mitt ibland dem och for ut ur honom utan att skada honom.

36 Alla greps av bävan och sade till varandra: "Vad är det med hans ord? Med makt och myndighet befäller han de orena andarna och de far ut."

37 Och ryktet om honom gick ut överallt i området.

38 Jesus lämnade synagogan och gick hem till Simon. Där låg Simons svärmor i hög feber, och de bad Jesus hjälpa henne.

39 Han gick då fram och lutade sig över henne och talade strängt till febern, och den släppte. Genast steg hon upp och betjänade dem.

40 När solen gick ner kom alla till honom med sina sjuka som led av olika åkommor, och han lade händerna på var och en av dem och botade dem.

41 Även onda andar for ut ur många, och de skrek: "Du är Guds Son!" Men han tillrättavisade dem och lät dem inte tala, eftersom de visste att han var Messias.

⁴² När det blev dag, gick han bort till en enslig plats. Folket sökte efter honom, och när de kom fram till honom ville de hålla kvar honom så att han inte skulle lämna dem.

⁴³ Men han sade till dem: "Jag måste förkunna evangeliet om Guds rike för de andra städerna också. Det är därför jag är utsänd."

⁴⁴ Och han predikade i synagogorna i Judeen.

5

Jesu första lärjungar

¹ En gång stod Jesus vid Gennesarets sjö, och folket trängde sig in på honom för att få höra Guds ord.

² Då såg han två båtar ligga vid stranden. De som fiskade hade lämnat dem och höll på att skölja näten.

³ Jesus steg i en av båtarna, den som tillhörde Simon, och bad honom lägga ut lite från land. Sedan satte han sig och undervisade folket från båten.

⁴ När han hade slutat tala, sade han till Simon: "Gå ut på djupet och lägg ut era nät till fångst."

⁵ Simon svarade: "Mästare, vi har arbetat hela natten och inte fått något. Men på ditt ord ska jag lägga ut näten."

⁶ De gjorde så, och de fick så mycket fisk att näten höll på att brista.

⁷ Då vinkade de åt sina vänner i den andra båten att komma och hjälpa dem. Och de kom och fyllde båda båtarna så att de var nära att sjunka.

8 När Simon Petrus såg detta, föll han ner vid Jesu knän och sade: "Gå bort från mig, Herre! Jag är en syndig människa."

9 Han och alla som var med honom hade gripits av bävan inför fångsten de hade fått,

10 även Jakob och Johannes, Sebedeus söner som fiskade i lag med Simon. Men Jesus sade till Simon: "Var inte rädd. Från och med nu ska du fånga människor."

11 Då drog de upp båtarna på land, lämnade allt och följde honom.

Jesus botar en spetälsk

12 När Jesus var i en av städerna fanns där en man som var full av spetälska. Mannen fick se Jesus och föll ner på sitt ansikte och vädjade: "Herre, om du vill, så kan du göra mig ren."

13 Då räckte Jesus ut handen, rörde vid honom och sade: "Jag vill. Bli ren!" Genast försvann spetälskan från honom.

14 Jesus befallde honom att inte berätta det för någon: "Gå i stället och visa dig för prästen och bär fram det offer för din rening som Mose har föreskrivit. Det blir ett vittnesbörd för dem."

15 Men ryktet om Jesus spreds ännu mer, och stora skaror samlades för att lyssna till honom och bli botade från sina sjukdomar.

5:8 Jes 6:5, Matt 8:8. **5:10** Jer 16:16. **5:12** Matt 8:2f, Mark 1:40f.

5:12 spetälska En smittsam, långsamt dödande hudsjukdom. Den drabbade ansågs som "oren" och var därför utestängd från folkgemenskapen (3 Mos 13:45f). **5:14** 3 Mos 14:2f. **5:14** visa dig för prästen för att bli friskförklarad och återupptagen i folkets gemenskap (se 3 Mos 14:2f).

16 Men han drog sig ofta undan ut i ödemarken och bad.

Jesus förlåter synder

17 En dag när Jesus undervisade satt där fariseer och laglärare som hade kommit från alla byar i Galileen och Judeen och från Jerusalem. Och han hade Herrens kraft att bota.

18 Då kom några män som bar en förlamad man på en bår. De försökte komma in med honom och lägga ner honom framför Jesus.

19 Men när de för folkmassans skull inte fann något sätt att komma in med honom, gick de upp på taket och firade ner honom på båren mellan takteglan, mitt framför Jesus.

20 Jesus såg deras tro och sade: "Min vän, du har fått förlåtelse för dina synder."

21 De skriftlärdade och fariseerna tänkte: "Vad är det för en hädare? Vem kan förlåta synder utom Gud?"

22 Men Jesus förstod deras tankar och svarade dem: "Vad är det ni tänker i era hjärtan?"

23 Vad är lättast, att säga: Du har fått förlåtelse för dina synder, eller att säga: Res dig och gå?

24 Men för att ni ska veta att Människosonen har makt här på jorden att förlåta synder, säger jag dig"

5:17 fariseer En folklig lagfromhetsrörelse som lade stor vikt vid religiösa renhetsregler (Matt 15:1f) och vakade över den religiösa ordningen i landet (Joh 1:24f). **5:18** Matt 9:2f, Mark 2:3f. **5:20** Luk 7:48. **5:20** Min vän Annan Översättning: "Människa". **5:24** Människosonen Jesu dubbeltydiga titel: ordet är synonymt med "människa" (jfr Ps 8:5) men syftar också på profetians himmelska kungagestalt (Dan 7:13f).

– och nu talade han till den lame: "Res dig, ta din bår och gå hem!"

²⁵ Genast ställde han sig upp i allas åsyn, tog det som han legat på och gick hem medan han prisade Gud.

²⁶ Alla blev utom sig av häpnad och prisade Gud, och de fylldes av fruktan och sade: "Det vi har sett i dag är ofattbart!"

Jesus kallar Levi

²⁷ Sedan gick Jesus ut, och han såg en tullindrivare som hette Levi sitta vid tullhuset. Han sade till honom: "Följ mig!"

²⁸ Då lämnade Levi allt och reste sig och följde honom.

²⁹ Levi ordnade en stor fest för Jesus i sitt hem, och en stor mängd tullindrivare och andra låg till bords med dem.

³⁰ Fariseerna och deras skriftlärdade kritiserade hans lärjungar och frågade: "Varför äter och dricker ni med tullindrivare och syndare?"

³¹ Jesus svarade dem: "Det är inte de friska som behöver läkare utan de sjuka.

³² Jag har inte kommit för att kalla rättfärdiga till omvändelse, utan syndare."

Jesus och fastan

5:26 ofattbart Ordagrant: "en paradox". **5:27** Matt 9:9, Mark 2:14.

5:27 Levi kallades också Matteus (Matt 9:9). **5:29** Matt 9:10f, Mark 2:15f, Luk 15:1f. **5:29** låg till bords Vid finare måltider åt man halvliggande på divaner enligt grekisk sed. **5:32** Luk 19:10, 1 Tim 1:15.

³³ De sade till honom: "Johannes lärjungar fastar ofta och ber böner, likaså fariseernas, men dina äter och dricker."

³⁴ Jesus sade till dem: "Ni kan väl inte få bröllopgästerna att fasta medan brudgummen är hos dem?"

³⁵ Men det ska komma dagar då brudgummen tas ifrån dem, och då under de dagarna kommer de att fasta."

³⁶ Han berättade också en liknelse för dem: "Ingen skär en lapp från en ny mantel och sätter den på en gammal. I så fall skulle han förstöra den nya manteln, och lappen från den nya skulle inte passa på den gamla.

³⁷ Och ingen håller nytt vin i gamla säckar. I så fall skulle det nya vinet spränga säckarna, och vinet skulle rinna ut och säckarna bli förstörda.

³⁸ Nej, nytt vin ska hållas i nya säckar.

³⁹ Och ingen som har druckit gammalt vin vill ha nytt, för han säger: Det gamla är bäst."

6

Jesus är sabbatens Herre

¹ En sabbat hände det att Jesus gick genom några sädesfält, och hans lärjungar ryckte av ax som de gnuggade i händerna och åt.

5:33 Matt 9:14f, Mark 2:18f. **5:33** fastar Se not till Matt 6:16.

5:37 nytt vin i gamla säckar Druvsaften jäste i täta skinnsäckar som spändes ut vid jäsningsen (jfr Job 32:19). Efteråt kunde skinnet inte återanvändas till en andra jäsningsen. **5:39** bäst Andra handskrifter: "bra".

6:1 Mark 2:23f. **6:1** ryckte av ax Att plocka från en annans åker var tillåtet enligt Mose lag (5 Mos 23:25), men fariseerna definierade det som skördearbete och förbjöd det under sabbaten.

2 Men några av fariseerna sade: "Varför gör ni sådant som inte är tillåtet på sabbaten?"

3 Jesus svarade dem: "Har ni inte läst vad David gjorde när han och hans män var hungriga?"

4 Han gick in i Guds hus och tog skådebröden och åt och gav till dem som var med honom. De bröden fick bara prästerna äta."

5 Sedan sade han: "Människosonen är sabbatens Herre."

6 En annan sabbat gick han in i synagogan och undervisade. Där fanns en man vars högra hand var förtvinad.

7 De skriftlärdade och fariseerna vaktade noga på Jesus för att se om han skulle bota på sabbaten, för de ville få något att anklaga honom för.

8 Men han visste vad de tänkte och sade till mannen med den förtvinade handen: "Stå upp och ställ dig i mitten." Då reste han sig och gick fram.

9 Jesus sade till dem: "Jag frågar er: Är det tillåtet att göra gott på sabbaten eller att göra ont? Att rädda liv eller att döda?"

10 Han såg sig omkring på dem alla och sade till mannen: "Räck fram din hand." Mannen gjorde så, och hans hand var nu återställd.

11 Men de fylldes av vrede och började diskutera med varandra vad de skulle göra med Jesus.

6:2 2 Mos 20:10. **6:3** 1 Sam 21:1f. **6:3** läst vad David gjorde Se 1 Sam 21. **6:4** 3 Mos 24:9. **6:4** skådebröden Bröd som lades fram varje vecka i helgedomen som ett ständigt offer inför Guds ansikte (1 Sam 21:6, 2 Mos 25:30, 3 Mos 24:5f). **6:6** Matt 12:9f, Mark 3:1f.

6:7 Luk 14:1. **6:9** Är det tillåtet att ... eller att Annan översättning: "Är det mer tillåtet att ... än att". **6:11** vrede Ordagrant: "vansinne".

Jesus utser tolv apostlar

¹² Vid den tiden gick Jesus upp på berget för att be, och han var hela natten i bön till Gud.

¹³ När det blev dag, kallade han till sig sina lärjungar och valde ut tolv av dem, som han kallade apostlar:

¹⁴ Simon, som han också gav namnet Petrus, hans bror Andreas, Jakob och Johannes, Filippus och Bartolomeus,

¹⁵ Matteus och Tomas, Jakob, Alfeus son, och Simon som kallades seloten,

¹⁶ Judas, Jakobs son, och Judas Iskariot, han som blev förrädare.

JESU SLÄTTPREDIKAN (Kap 6:17-49)

Folkskaror samlas på slätten

¹⁷ Jesus gick ner tillsammans med dem och stannade på en slätt. Där var en stor skara av hans lärjungar och mycket folk från hela Judeen och Jerusalem och från kusten vid Tyrus och Sidon.

¹⁸ De hade kommit för att höra honom och bli botade från sina sjukdomar. Även de som plågades av orena andar blev botade.

¹⁹ Och allt folket försökte röra vid honom, eftersom kraft gick ut från honom och botade alla.

6:13 Matt 10:1f, Mark 3:13f, Luk 9:1. **6:16** Joh 6:71. **6:16** Judas, Jakobs son hade också tillnamnet Taddeus eller Lebbeus (se not till Matt 10:3). **6:16** Petrus ... Judas Iskariot Se noter till Matt 10:2-4. **6:17** Matt 4:25. **6:17** på en slätt Jesu slättpredikan har

likheter med hans bergspredikan (Matt 5-7), som enligt traditionen hölls på "Saligprisningarnas berg", en lätt sluttande högplatå väster om Kapernaum. Lukas syftar antingen på samma tillfälle eller på något annat av Jesu många undervisningstillfällen. **6:19**

Matt 14:36, Luk 8:45f.

Saligprisningar

20 Jesus lyfte blicken, såg på sina lärjungar och sade:

"Saliga är ni som är fattiga,
för Guds rike tillhör er.

21 Saliga är ni som hungrar nu,
för ni ska bli mättade.

Saliga är ni som gråter nu,
för ni ska få skratta.

22 Saliga är ni när människorna hatar er och när de utesluter er och hånar och smutskastar ert namn för Människosönens skull.

23 Gläd er på den dagen och hoppa av glädje, för er lön blir stor i himlen. På samma sätt gjorde deras fäder med profeterna.

Verop

24 Men ve er som är rika!
Ni har fått ut er tröst.

25 Ve er som är mätta nu!
Ni kommer att hungra.

Ve er som skrattar nu!
Ni kommer att sörja och gråta.

26 Ve er när alla människor talar väl om er! För på samma sätt gjorde deras fäder med de falska profeterna.

Älska era fiender

27 Men till er som lyssnar säger jag: Älska era fiender och gör gott mot dem som hatar er.

6:20 Matt 5:2f. **6:21** Jes 61:2f, Joh 6:35. **6:22** 1 Petr 3:14, 4:14.

6:23 Mal 4:2, Matt 5:12, Apg 5:41. **6:24** Jes 5:8f, Luk 16:25, Jak 5:1.

6:25 Jes 65:13, Jak 4:9. **6:26** Jak 4:4. **6:27** 2 Mos 23:4f, Ords 25:21,

Matt 5:44f.

28 Välsigna dem som förbannar er och be för dem som förolämpar er.

29 Om någon slår dig på ena kinden, vänd då också andra kinden till. Och om någon tar ifrån dig manteln, så låt honom ta tunikan också.

30 Ge åt alla som ber dig, och om någon tar det som är ditt, så kräv det inte tillbaka.

31 Så som ni vill att människorna ska göra mot er, så ska ni göra mot dem.

32 Om ni älskar dem som älskar er, ska ni ha tack för det? Även syndare älskar dem som visar dem kärlek.

33 Och om ni gör gott mot dem som gör gott mot er, ska ni ha tack för det? Även syndare gör samma sak.

34 Och om ni lånar ut till dem som ni hoppas ska ge tillbaka, ska ni ha tack för det? Även syndare lånar ut till syndare för att få lika tillbaka.

35 Nej, älska era fiender och gör gott och låna ut utan att hoppas få något igen. Då ska er lön bli stor, och ni ska bli den Högstes barn, för han är god mot de otacksamma och onda.

36 Var barmhärtiga, så som er Far är barmhärtig.

Flisan och bjälken

6:28 Apg 7:60, Rom 12:14, 20, 1 Kor 4:12, 1 Petr 3:9. **6:29** Ords 20:22, Matt 5:39f, 1 Kor 6:7, 1 Tess 5:15. **6:29** manteln Ytterplagget som skyddade mot köld och regn och fungerade som täcke under natten.

Den fick därför inte avkrävas ens den helt utblottade (2 Mos 22:26f).

6:29 tunikan En långärmad och knälång skjorta som bars av både män och kvinnor. **6:30** 5 Mos 15:7f, 1 Joh 3:17. **6:31** Matt 7:12.

6:32 Matt 5:46f.

37 Döm inte, så blir ni inte dömda. Fördöm inte, så blir ni inte fördömda. Förlåt, så blir ni förlåtna.

38 Ge, så ska ni få. Ett gott mått, packat, skakat och rågat, ska ni få i er famn. Med det mått som ni mäter med ska det mätas upp åt er."

39 Han gav dem också en liknelse: "En blind kan väl inte leda en blind? Fallor inte båda i gropen?"

40 En lärjunge står inte över sin lärare. Men när han är fullärd blir han som sin lärare.

41 Varför ser du flisan i din broders öga, men märker inte bjälken i ditt eget öga?

42 Hur kan du säga till din broder: Broder, låt mig ta bort flisan ur ditt öga, när du inte ser bjälken i ditt eget öga? Hycklare, ta först bort bjälken ur ditt eget öga. Då ser du klart nog att ta bort flisan ur din broders öga.

Av frukten känner man trädet

43 Inget gott träd ger dålig frukt, och inget dåligt träd ger god frukt.

44 Varje träd känns igen på sin frukt. Man plockar väl inte fikon från tistlar eller vindruvor från törnbuskar?

45 En god människa bär fram det som är gott ur sitt hjärtas goda förråd, och en ond människa bär fram det som är ont ur sitt hjärtas onda förråd. Vad hjärtat är fullt av, det talar munnen.

Liknelsen om de två husbyggarna

6:37 Matt 6:14, Rom 2:1, 1 Kor 4:5. **6:38** Ords 19:17, Mark 4:24, Gal 6:7. **6:39** Matt 15:14. **6:40** Matt 10:24f, Joh 13:16, 15:20.

6:41 Matt 7:3f. **6:42** Hycklare Annan översättning: "Skådespelare".

6:43 Matt 7:16f. **6:44** Matt 12:33f.

46 Varför kallar ni mig 'Herre, Herre' när ni inte gör vad jag säger?

47 Den som kommer till mig och hör mina ord och handlar efter dem – jag ska visa er vem han liknar.

48 Han liknar en man som byggde ett hus och grävde djupt och lade grunden på klippan. När översvämningen kom vräkte sig floden mot huset, men den kunde inte rubba det eftersom det var välbyggt.

49 Men den som hör och inte handlar liknar en man som byggde ett hus på marken, utan grund. Floden vräkte sig mot huset och det rasade genast, och förödelsen blev stor för det huset."

7

En hednisk officers tro

1 När Jesus hade hållit hela sitt tal till folket som lyssnade, gick han in i Kapernaum.

2 En officer där hade en tjänare som var sjuk och döende. Han uppskattade tjänaren mycket,

3 och när han fick höra om Jesus sände han några av judarnas äldste till honom och bad honom komma och rädda hans tjänare.

4 De kom till Jesus och bad honom ivrigt: "Han är värd att du gör det för honom.

5 Han älskar vårt folk, och det är han som har byggt synagogan åt oss."

6:46 Hos 8:2, Mal 1:6, Matt 7:21, Jak 1:22. **6:47** Matt 7:24f. **7:2** Matt 8:5f. **7:2** officer Romersk centurion med befäl över cirka 100 man. **7:2** tjänare Annan översättning: "pojke" (jfr möjlig parallell i Joh 4:46). Ordet syftar på någon som står under familjefaderns auktoritet (jfr ordet "dräng" som på danska betyder "pojke").

⁶ Jesus gick med dem. Han var nästan framme vid huset när officeren skickade några vänner och lät hälsa honom: "Herre, gör dig inte besvär. Jag är inte värd att du går in under mitt tak.

⁷ Därför tyckte jag mig inte heller värdig att komma till dig. Men säg ett ord, så blir min tjänare frisk.

⁸ Jag är själv en man som står under befäl, och jag har soldater under mig. Säger jag till en: Gå, så går han, och till en annan: Kom, så kommer han, och till min tjänare: Gör det här, så gör han det."

⁹ När Jesus hörde detta blev han förundrad över honom. Han vände sig till folket som följde honom och sade: "Jag säger er: Inte ens i Israel har jag funnit en så stark tro."

¹⁰ Och de som skickats ut återvände hem och fann tjänaren frisk.

Jesus uppväcker en änkas son

¹¹ Därefter gick Jesus till en stad som heter Nain, och hans lärjungar och mycket folk följde med honom.

¹² Just som han närmade sig stadsporten bar man ut en död. Han var sin mors ende son, och hon var änka. En stor skara från staden gick med henne.

¹³ När Herren såg henne, förbarmade han sig över henne och sade till henne: "Gråt inte."

¹⁴ Sedan gick han fram och rörde vid bårn. Bärarna stannade, och han sade: "Unge man, jag säger dig: Stå upp!"

¹⁵ Då satte sig den döde upp och började tala, och Jesus överlämnade honom åt hans mor.

16 Alla greps av fruktan och prisade Gud och sade: "En stor profet har uppstått bland oss", och: "Gud har besökt sitt folk."

17 Och detta ord om honom gick ut i hela Judeen och i hela landet däromkring.

Jesus svarar Johannes Döparen

18 Allt detta fick även Johannes höra genom sina lärjungar. Då kallade Johannes till sig två av sina lärjungar

19 och sände dem till Herren för att fråga: "Är du den som skulle komma? Eller ska vi vänta på någon annan?"

20 Männen kom till Jesus och sade: "Johannes Döparen har sänt oss till dig för att fråga: Är du den som skulle komma? Eller ska vi vänta på någon annan?"

21 Just då botade Jesus många från sjukdomar, plågor och onda andar och gav många blinda synen tillbaka.

22 Han svarade dem: "Gå och berätta för Johannes vad ni sett och hört: Blinda ser, lama går, spetälska blir rena, döva hör, döda uppstår och fattiga får höra glädjens budskap.

23 Salig är den som inte tar anstöt av mig."

Jesus vittnar om Johannes

7:16 Luk 1:68, Joh 4:19, 9:17. **7:18** Matt 11:2f. **7:19** den som skulle komma Dvs den väntade Messias (se Luk 3:16). **7:22** Jes 35:5f, 61:1, Luk 4:18. **7:22** Blinda ser, lama går Tecken på den messianska tidsåldern (jfr t ex Jes 29:18, 35:5-6, 61:1).

²⁴ När sändebuden från Johannes hade gått, började Jesus tala till folket om Johannes: "Vad gick ni ut i öknen för att se? Ett strå som vajar för vinden?"

²⁵ Om inte, vad gick ni ut för att se? En man klädd i fina kläder? Nej, de som har fina kläder och lever i lyx finns i kungapalatsen.

²⁶ Så vad gick ni ut för att se? En profet? Ja, jag säger er: en som är mer än profet.

²⁷ Det är om honom det står skrivet: *Se, jag sänder min budbärare framför dig, och han ska bereda vägen för dig.*

²⁸ Jag säger er: Bland dem som fötts av kvinnor finns ingen större än Johannes. Men den minste i Guds rike är större än han."

²⁹ Och allt folket som lyssnade, även tullindri-varna, gav Gud rätt och döptes med Johannes dop.

³⁰ Men fariseerna och de laglärdade förkastade Guds plan för dem och lät sig inte döpas av honom.

³¹ "Vad ska jag då likna människorna i det här släktet vid? Vad liknar de?"

³² De liknar barn som sitter på torget och ropar till varandra: Vi spelade flöjt för er men ni dansade inte, vi sjöng sorgesång men ni grät inte.

³³ Johannes Döparen kom, och han varken åt bröd eller drack vin, och då säger ni: Han har en ond ande.

³⁴ Människosonen kom, och han äter och dricker, och då säger ni: Se vilken frossare och drinkare,

7:24 Vad gick ni ut i öknen för att se? Ett strå Annan översättning: "Varför gick ni ut i öknen? För att se ett strå" (på samma sätt i vers 25 och 26). **7:26** Luk 1:76. **7:27** Mal 3:1. **7:28** Luk 1:15.

7:29 Matt 21:32. **7:32** flöjt var ett vanligt instrument vid fest (jfr 1 Kung 1:40, Jes 30:29).

en vän till tullindrivare och syndare!

³⁵ Men Visheten har fått rätt av alla sina barn."

Synderskan som smorde Jesu fötter

³⁶ En av fariseerna bjöd hem Jesus på en måltid, och han gick hem till fariséen och lade sig till bords.

³⁷ Nu fanns i staden en kvinna som var en synderska. När hon fick veta att han låg till bords i fariséns hus, kom hon dit med en alabasterflaska med balsam

³⁸ och ställde sig bakom honom vid hans fötter och grät. Hon började väta hans fötter med sina tårar och torkade dem sedan med sitt hår, och hon kysste hans fötter och smorde dem med sin balsam.

³⁹ Fariséen som hade bjudit in honom såg det och sade för sig själv: "Hade han där varit en profet, så hade han vetat vad det är för en kvinna som rör vid honom, att hon är en synderska."

⁴⁰ Då sade Jesus till honom: "Simon, jag har något att säga dig." Han svarade: "Mästare, säg det."

⁴¹ "Två personer stod i skuld till en penningutlånare. Den ene var skyldig femhundra denarer, den andre femtio.

⁴² När de inte kunde betala, efterskänkte han skulden för dem båda. Vem av dem kommer nu att älska honom mest?"

⁴³ Simon svarade: "Den som fick mest efterskänt, antar jag." Jesus sade: "Du har rätt."

⁴⁴ Sedan vände han sig mot kvinnan och sade till Simon: "Ser du den här kvinnan? När jag kom in

7:35 Luk 11:49. **7:41** denarer En denar motsvarade en enkel arbetares dagslön (Matt 20:2). **7:44** 1 Mos 18:4.

i ditt hus gav du mig inget vatten för mina fötter, men hon har vätt mina fötter med sina tårar och torkat dem med sitt hår.

⁴⁵ Du gav mig ingen hälsningskyss, men sedan jag kom in har hon inte slutat kyssa mina fötter.

⁴⁶ Du smorde inte mitt huvud med olja, men hon har smort mina fötter med balsam.

⁴⁷ Därför säger jag dig: Hon har fått förlåtelse för sina många synder. Det är därför hon visar så stor kärlek. Men den som fått lite förlåtet älskar lite."

⁴⁸ Sedan sade han till henne: "Dina synder är förlåtna."

⁴⁹ Då började de andra bordsgästerna fråga sig: "Vem är han som till och med förlåter synder?"

⁵⁰ Men Jesus sade till kvinnan: "Din tro har frälst dig. Gå i frid."

8

Kvinnorna som följde Jesus

¹ Därefter vandrade Jesus genom städer och byar och förkunnade evangeliet om Guds rike. De tolv var med honom,

² och även några kvinnor som hade blivit botade från onda andar och sjukdomar: Maria som kallades Magdalena – från henne hade sju onda andar farit ut –

7:46 vatten ... hälsningskyss ... olja Artighetsbetygelser som visas en välkommen gäst (jfr 1 Mos 18:4, Rom 16:16, Ps 23:5). **7:48** Matt 9:2f, Mark 2:5f, Luk 5:20f. **8:1** Luk 4:43. **8:2** Matt 27:55f, Mark 15:40f, Joh 19:25. **8:2** Magdalena betyder "hon från Magdala", en fiskeort väster om Kapernaum.

³ och Johanna, hustru till Herodes förvaltare Kusas, samt Susanna och många andra som tjänade dem med vad de ägde.

Liknelsen om såningsmannen

⁴ När mycket folk samlades och man kom ut till honom från stad efter stad, talade han till dem med en liknelse:

⁵ "En såningsman gick ut för att så sitt utsäde. När han sådde föll en del vid vägen och trampades ner, och himlens fåglar åt upp det.

⁶ En del föll på stenig mark, och när det växte upp vissnade det bort, för det fick ingen fukt.

⁷ En del föll bland tistlar, och tistlarna växte upp samtidigt och kvävde det.

⁸ Men en del föll i god jord, och det växte upp och gav hundrafaldig skörd." När han hade sagt detta, ropade han: "Hör, du som har öron att höra med!"

Liknelsens innebörd

⁹ Hans lärjungar frågade honom sedan vad liknelsen betydde.

¹⁰ Han svarade: "Ni har fått nåden att förstå Guds rikets hemligheter. Men de andra får dem i liknelser, för att de ska *se och ändå inte se, höra och ändå inte förstå*."

¹¹ Här är liknelsens mening: Säden är Guds ord.

8:4 Matt 13:1f, Mark 4:1f. **8:8** hundrafaldig skörd En övernaturligt rik skörd (jfr 1 Mos 26:12). I förmodern tid har svenska skördar normalt gett mindre än tiofalt jämfört med utsädet. **8:9** Matt 13:10f, Mark 4:10f. **8:10** Jes 6:9f, Joh 12:40, Apg 28:26. **8:10** Jes 6:9.

8:11 Matt 13:18f, Mark 4:14f.

¹² De vid vägen är de som hör ordet, men sedan kommer djävulen och tar bort det ur deras hjärtan så att de inte kan tro och bli frälsta.

¹³ De på stenig mark är de som tar emot ordet med glädje när de hör det, men de saknar rot. De tror bara för en tid, och i frestelsens stund kommer de på fall.

¹⁴ Det som föll bland tistlar är de som hör ordet men som allt mer kvävs av livets bekymmer, rikedom och njutningar och aldrig bär mogen frukt.

¹⁵ Men det som föll i god jord är de som hör ordet och tar vara på det i ett gott och uppriktigt hjärta och uthålligt bär frukt.

¹⁶ Ingen tänder ett ljus och täcker det med ett kärl eller sätter det under en bänk. Man sätter det på hållaren, så att de som kommer in får se ljuset.

¹⁷ Det finns inget dolt som inte ska uppenbaras, och inget gömt som inte ska bli känt och komma i dagen.

¹⁸ Var därför noga med hur ni lyssnar. Den som har ska få, men den som inte har ska bli fråntagen också det han tror sig ha."

Jesu familj

¹⁹ Då kom Jesu mor och hans bröder till honom, men de kunde inte komma fram till honom för folkmassans skull.

²⁰ Man hälsade honom: "Din mor och dina bröder står här utanför och vill träffa dig."

8:14 1 Tim 6:9. **8:16** Matt 5:15, Luk 11:33. **8:16** bänk Annan översättning: "bädd" eller "divan". **8:17** Matt 10:26, Luk 12:2.

8:18 Matt 13:12, Mark 4:25, Luk 19:26. **8:19** Matt 12:46f, Mark 3:31f.

21 Han svarade dem: "Min mor och mina bröder, det är de som hör Guds ord och handlar efter det."

Jesus stillar stormen

22 En dag steg Jesus i en båt tillsammans med sina lärjungar, och han sade till dem: "Vi far över till andra sidan sjön." De lade ut,

23 och medan de seglade somnade han.

Då kom en stormvind ner över sjön, och båten tog in så mycket vatten att den höll på att fyllas och de var i fara.

24 De kom fram och väckte honom och sade: "Mästare, Mästare, vi går under!" Han vaknade och talade strängt till vinden och vågorna, och de lade sig och det blev stilla.

25 Sedan frågade han dem: "Var är er tro?" Förskräckta och förundrade sade de till varandra: "Vem är han? Till och med vindarna och vattnet befaller han, och de lyder honom!"

Jesus botar en besatt

26 De seglade in till gerasenernas område, som ligger mitt emot Galileen.

27 När Jesus steg i land, möttes han av en man från staden. Han var besatt av onda andar och hade inte haft kläder på sig på länge, och han bodde inte i något hus utan bland gravarna.

28 När han fick se Jesus, ropade han och föll ner inför honom och skrek: "Vad har du med mig att

8:21 Joh 15:14. **8:22** Matt 8:18, 23f, Mark 4:35f. **8:26** Matt 8:28f, Mark 5:1f. **8:26** gerasenernas område Andra handskrifter: "gadarenernas område" (jfr Matt 8:28). Både Gerasa och Gadara var grekiska städer strax sydost om Galileiska sjön.

göra, Jesus, den högste Gudens Son? Jag ber dig: plåga mig inte!"

²⁹ Jesus hade nämligen befallt den onära anden att fara ut ur mannen. Längre hade den hållit honom i sitt grepp. Han hade varit bunden med kedjor och fotbojor och blivit bevakad, men han hade slitit sönder bojorna och drivits ut i ödemarken av den onda anden.

³⁰ Jesus frågade honom: "Vad är ditt namn?" Han svarade: "Legion", för det var många onda andar som hade kommit in i honom.

³¹ Och de bad Jesus att han inte skulle befälla dem att fara ner i avgrunden.

³² Nu gick där en stor svinhjord och betade på berget, och de onda andarna bad att han skulle låta dem fara in i svinen. Det tillät han.

³³ Andarna for ut ur mannen och in i svinen, och hjorden rusade utför branten ner i sjön och drunknade.

³⁴ När herdarna såg vad som hade hänt, flydde de och berättade om det inne i staden och ute på landet.

³⁵ Folk gick ut för att se vad som hade hänt. De kom till Jesus och fann mannen som andarna hade lämnat sitta vid Jesu fötter, klädd och vid sina sinnen. Då blev de rädda.

³⁶ De som var ögonvittnen berättade för dem hur den besatte hade blivit frisk.

³⁷ Allt folket från gerasenernas område bad då att Jesus skulle lämna dem, för de hade gripits av stark fruktan. Han steg i båten och vände tillbaka.

8:30 Legion En romersk armé med ca 6000 man.
frisk Annan Översättning: "frälst".

8:36

³⁸ Mannen som de onda andarna hade farit ut ur bad att få följa med honom, men Jesus skickade i väg honom med orden:

³⁹ "Gå hem igen och berätta om allt som Gud har gjort med dig." Då gick han och ropade ut över hela staden allt som Jesus hade gjort med honom.

Jesus uppväcker Jairus dotter

⁴⁰ När Jesus kom tillbaka välkomnade folket honom, eftersom alla väntade på honom.

⁴¹ Då kom det fram en man som hette Jairus och var föreståndare för synagogan. Han föll ner för Jesu fötter och bad honom komma hem till honom, ⁴² för han hade en enda dotter, i tolvårsåldern, och hon var döende.

På vägen dit trängde sig folkmassan nära Jesus.

⁴³ Där fanns en kvinna som hade haft blödningar i tolv år och inte kunnat bli botad av någon.

⁴⁴ Hon kom bakifrån och rörde vid hörntofsen på hans mantel, och genast stannade hennes blödning.

⁴⁵ Jesus frågade: "Vem var det som rörde vid mig?" Alla nekade, och Petrus sade: "Mästare, hela folkmassan trycker och tränger sig in på dig."

⁴⁶ Men Jesus sade: "Någon rörde vid mig. Jag kände att kraft gick ut från mig."

⁴⁷ När kvinnan insåg att hon var upptäckt, kom hon darrande fram och föll ner för honom. Hon

8:41 Matt 9:18f, Mark 5:22f. **8:43** Matt 9:20f, Mark 5:25f. **8:43** och inte kunnat Andra handskrifter: "och spenderat allt hon hade på läkare men inte kunnat". **8:44** hörntofsen Bars på manteln som en symbol för Guds bud (4 Mos 15:38f).

förklarade inför allt folket varför hon hade rört vid honom och hur hon genast hade blivit botad.

⁴⁸ Jesus sade till henne: "Min dotter, din tro har frälst dig. Gå i frid."

⁴⁹ Medan han ännu talade, kom någon från synagogföreståndarens hus och sade: "Din dotter är död. Besvåra inte Mästaren mer."

⁵⁰ Jesus hörde det och svarade honom: "Var inte rädd. Bara tro, så blir hon räddad."

⁵¹ När han kom fram till huset lät han ingen följa med honom in utom Petrus, Johannes och Jakob och flickans far och mor.

⁵² Alla grät och sörjde henne. Men Jesus sade: "Gråt inte. Hon är inte död, hon sover."

⁵³ Då hånskrattade de åt honom, för de visste att hon var död.

⁵⁴ Men han tog flickans hand och ropade: "Flicka, stå upp!"

⁵⁵ Hennes livsande återvände, och hon reste sig genast. Sedan sade han till dem att ge henne något att äta.

⁵⁶ Hennes föräldrar var helt utom sig av häpnad. Men Jesus befalldes dem att inte tala om för någon vad som hade hänt.

9

Jesus sänder ut de tolv

8:48 Matt 9:22. **8:49** Mark 5:35f. **8:51** Matt 9:23f. **8:52** sörjde henne Ordagrant: "slog sig mot bröstet över henne" (i sorg, jfr 18:13 med not). **8:54** Luk 7:14. **8:56** Luk 5:14.

¹ Jesus kallade samman de tolv och gav dem makt över alla onda andar och kraft att bota sjukdomar.

² Han sände ut dem för att förkunna Guds rike och bota sjuka

³ och sade till dem: "Ta inte med er något på vägen, varken stav eller väska, bröd eller pengar eller två tunikor.

⁴ När ni kommer in i ett hus, så stanna där tills ni går vidare.

⁵ Och tar man inte emot er, lämna då den staden och skaka av dammet från era fötter. Det blir ett vittnesbörd mot dem."

⁶ De gick ut och vandrade från by till by, och överallt förkunnade de evangeliet och botade sjuka.

⁷ När landsfursten Herodes fick höra om allt som hände, visste han inte vad han skulle tro. Några sade att Johannes hade uppstått från de döda,

⁸ andra att Elia hade visat sig och andra att någon av de gamla profeterna hade uppstått.

⁹ Herodes sade: "Johannes halshöggs jag. Vem är då han som jag hör sådant om?" Och han försökte få träffa Jesus.

Jesus mättar fem tusen

¹⁰ Apostlarna kom tillbaka och berättade för Jesus om allt de hade gjort. Då tog han med dem och

9:1 Matt 10:1, 5f, Mark 6:7f, Luk 10:1, 4f. **9:5** Apg 13:51. **9:7** Matt 14:1f, Mark 6:14f. **9:8** att Elia hade visat sig Enligt den allmänt kända profetian skulle Messias ankomst förberedas av profeten Elia (Mal 4:5), en roll som uppfylldes av Johannes Döparen (Matt 11:14). **9:9** Luk 23:8. **9:10** Matt 14:13f, Mark 6:30f, Joh 6:1f.

drog sig undan mot en stad som heter Betsaida.

¹¹ Men folket fick veta det och följde efter honom. Han tog emot dem och talade till dem om Guds rike, och han botade dem som behövde hjälp.

¹² När dagen började gå mot sitt slut kom de tolv fram och sade till honom: "Skicka iväg folket så att de kan gå till byarna och gårdarna häromkring och få mat och husrum. Vi är ju på en ödlig plats här."

¹³ Han sade till dem: "Ge ni dem att äta." Men de svarade: "Vi har inte mer än fem bröd och två fiskar – om vi nu inte ska gå och köpa mat åt allt det här folket?"

¹⁴ Det var omkring fem tusen män.

Då sade han till sina lärjungar: "Låt dem slå sig ner i matlag, ungefär femtio i varje."

¹⁵ De gjorde så och lät alla slå sig ner.

¹⁶ Sedan tog han de fem bröden och de två fiskarna, såg upp mot himlen, tackade Gud för dem, bröt bröden och gav åt lärjungarna för att de skulle dela ut åt folket.

¹⁷ Alla åt och blev mätta, och bitarna som blev över plockades upp, tolv korgar fulla.

Petrus bekännelse

¹⁸ En gång när Jesus hade dragit sig undan för att be och lärjungarna var med honom, frågade han dem: "Vem säger folket att jag är?"

9:10 Betsaida Fiskeby nära det grekisktalande Dekapolis, hemstad för Petrus, Andreas och Filippus (Joh 1:44, 12:21). **9:12**

Matt 14:15f, Mark 6:35f, Joh 6:5f. **9:16** tackade Gud för dem Annan översättning: "välsignade dem". Jfr not till Mark 6:41. **9:18**

Matt 16:13f, Mark 8:27f.

19 De svarade: "Johannes Döparen. Men en del säger Elia, och andra att någon av de gamla profeterna har uppstått."

20 Han sade till dem: "Och ni? Vem säger ni att jag är?" Petrus svarade: "Guds Messias."

21 Då befallde han dem strängt att inte tala om det för någon.

22 Och han sade: "Människosonen måste lida mycket och bli förkastad av de äldste och överstepräster och de skrifflärda. Han måste bli dödad, och på tredje dagen uppväckt igen."

I Jesu efterföljd

23 Sedan sade han till alla: "Om någon vill följa mig, ska han förneka sig själv och varje dag ta sitt kors och följa mig."

24 Den som vill rädda sitt liv ska mista det, men den som mister sitt liv för min skull, han ska rädda det.

25 För vad hjälper det en människa om hon vinner hela världen men mister sig själv eller går förlorad?

26 Den som skäms för mig och mina ord, honom ska Människosonen skämmas för när han kommer i sin och Faderns och de heliga änglarnas härlighet.

27 Jag säger er sanningen: Några av dem som står här ska inte smaka döden förrän de fått se Guds rike."

Jesus visar sin härlighet

9:22 Matt 16:21, Mark 8:31, Luk 18:31f. **9:23** Matt 10:38f, Mark 8:34f, Luk 14:27. **9:23** förneka sig själv Annan översättning: "säga nej till sig själv" (jfr Tit 2:12).

9:24 Luk 17:33, Joh 12:25. **9:26** Matt 10:33, Luk 12:9, Rom 1:16, 2 Tim 2:12. **9:27** Mark 9:1.

²⁸ Ungefär åtta dagar efter de orden tog Jesus med sig Petrus, Johannes och Jakob och gick upp på berget för att be.

²⁹ Medan han bad, förvandlades hans ansikte och hans kläder blev strålande vita.

³⁰ Och två män samtalande med honom. Det var Mose och Elia,

³¹ som visade sig i härlighet och talade om hans bortgång som han skulle fullborda i Jerusalem.

³² Petrus och de som var med honom sov tungt, men när de vaknade såg de hans härlighet och de båda männen som stod där med honom.

³³ När männen skulle skiljas från honom, sade Petrus till Jesus: "Mästare, det är gott för oss att vara här. Vi kan göra tre hyddor: en åt dig, en åt Mose och en åt Elia." Han visste inte vad han sade.

³⁴ Medan han talade kom ett moln och sänkte sig över dem, och lärjungarna blev förskräckta när de kom in i molnet.

³⁵ Ur molnet hördes en röst: "Han är min Son, den Utvalde. Lyssna till honom!"

³⁶ Och när rösten hördes, fann de att Jesus var ensam.

Lärjungarna höll tyst och berättade inte vid den tiden för någon vad de hade sett.

Jesus botar en besatt pojke

9:28 Matt 17:1f, Mark 9:2f. **9:28** berget Troligen Hermon i närheten av Caesarea Filippi (jfr Matt 16:13). Traditionen har även föreslagit Tabor nära Nasaret (Ps 89:13). **9:31** bortgång Ordagrant: "uttåg" (grek. éxodos), samma ord som för Israels triumferande uttåg ur Egypten efter påskalammet offer (jfr 2 Mos 12, 19:1). **9:33** gott för oss att vara här Annan översättning: "gott att vi är här".

9:35 Luk 3:22, 2 Petr 1:16f. **9:36** Matt 17:9, Mark 9:9.

³⁷ När de dagen därpå kom ner från berget möttes han av en stor skara människor.

³⁸ Då ropade en man ur folkhopen: "Mästare, jag ber dig, hjälp min son! Han är mitt enda barn.

³⁹ En ande tar tag i honom så att han plötsligt skriker, den sliter i honom tills han tuggar fradga, och det är knappt att den släpper honom och slutar plåga honom.

⁴⁰ Jag bad dina lärjungar att de skulle driva ut den, men de kunde inte."

⁴¹ Jesus svarade: "Detta fördärvade släkte som inte vill tro! Hur länge ska jag vara hos er och stå ut med er? Hämta hit din son."

⁴² Medan pojken ännu var på väg, kastade anden honom till marken och ryckte och slet i honom. Men Jesus talade strängt till den orena anden och botade pojken och gav honom tillbaka till hans far.

⁴³ Och alla var överväldigade av Guds stora makt.

Människosonen ska utlämnas

Medan alla var förundrade över allt han gjorde, sade han till sina lärjungar:

⁴⁴ "Öppna era öron för det jag nu säger: Människosonen kommer att utlämnas i människors händer."

⁴⁵ Men de förstod inte vad han sade. Det var fördolt för dem så att de inte kunde fatta det, och de vågade inte fråga honom om det han hade sagt.

Vem är störst?

9:37 Mark 9:14f. **9:38** Matt 17:14f. **9:44** Matt 17:22f, Mark 9:31f, Luk 24:7. **9:45** Luk 2:50, 18:34.

⁴⁶ Bland lärjungarna kom frågan upp om vem som var störst bland dem.

⁴⁷ Men Jesus visste vad de tänkte i sina hjärtan. Han tog ett barn och ställde det bredvid sig

⁴⁸ och sade till dem: "Den som tar emot det här barnet i mitt namn, han tar emot mig. Och den som tar emot mig tar emot honom som har sänt mig. Den som är minst bland er alla, han är störst."

⁴⁹ Johannes svarade: "Mästare, vi såg en som drev ut onda andar i ditt namn, och vi försökte hindra honom eftersom han inte var i följe med oss."

⁵⁰ Men Jesus sade till honom: "Hindra honom inte. Den som inte är mot er är för er."

Jesus på väg upp till Jerusalem

⁵¹ När tiden för hans upptagande var inne vände han sitt ansikte mot Jerusalem, fast besluten att gå dit.

⁵² Han sände budbärare framför sig, och de gick i väg och kom in i en samarisk by för att förbereda hans ankomst.

⁵³ Men folket tog inte emot honom, eftersom han var på väg mot Jerusalem.

⁵⁴ När lärjungarna Jakob och Johannes såg det, sade de: "Herre, vill du att vi ska kalla ner eld från himlen som förtär dem?"

9:46 Matt 18:1f, Mark 9:33f, Luk 22:24. **9:48** Matt 10:40, Luk 10:16, Joh 13:20. **9:49** Mark 9:38f. **9:50** Luk 11:23. **9:50** Den

som inte är mot er Alltså lärjungarna. När det gäller människors inställning till Jesus själv är han skarpare (11:23). **9:51** Mark 16:19, Luk 13:31. **9:51** upptagande till himlen (Luk 24:51, Apg 1:9).

9:53 Joh 4:9. **9:54** 2 Kung 1:10f, Mark 3:17. **9:54** som förtär dem Vissa handskrifter tillägger: "så som Elia gjorde" (jfr 2 Kung 1:10f).

55 Men Jesus vände sig om och tillrättavisade dem.

56 Och de gick vidare till en annan by.

Lärjungaskapets kostnad

57 Medan de vandrade vägen fram sade någon till honom: "Jag vill följa dig vart du än går."

58 Jesus svarade honom: "Rävarna har lyor och himlens fåglar har bon, men Människosonen har ingenstans att vila sitt huvud."

59 Till en annan sade han: "Följ mig!" Mannen svarade: "Herre, låt mig först gå och begrava min far."

60 Jesus sade till honom: "Låt de döda begrava sina döda, men gå du och förkunna Guds rike!"

61 En annan sade: "Jag ska följa dig, Herre. Men låt mig först ta farväl av min familj."

62 Jesus svarade: "Den som sätter handen till plogen och sedan blickar bakåt passar inte för Guds rike."

10

Jesus sänder ut de sjuttio

9:55 Vissa senare handskrifter tillägger: "Han sade: Ni vet inte av vilken ande ni är. Människosonen har inte kommit för att fördärva människors själar utan för att frälsa dem." **9:57** Matt 8:19f. **9:59** begrava min far En sons plikt (jfr 1 Mos 46:4, 3 Mos 21:1f). Kanske innebar mannens önskan att han ville skjuta upp lärjungaskapet så länge fadern ännu levde. **9:60** de döda Människor som ännu inte har fått liv genom evangeliet (jfr Luk 15:24, Joh 5:25, Ef 2:1). **9:61** 1 Kung 19:20. **9:62** 1 Mos 19:26, Luk 17:32.

¹ Därefter utsåg Herren sjuttio andra och sände dem framför sig två och två till varje stad och plats dit han själv skulle komma.

² Han sade till dem: "Skörden är stor, men arbetarna är få. Be därför skördens Herre att han skickar ut arbetare till sin skörd.

³ Gå! Se, jag sänder er som lamm in bland vargar.

⁴ Ta inte med er någon börs eller väska eller några sandaler, och hälsa inte på någon längs vägen.

⁵ När ni kommer in i ett hus, säg då först: Frid över detta hus.

⁶ Om där bor en fridens man ska er frid vila över honom. Annars ska den återvända till er.

⁷ Stanna i det huset och ät och drick vad ni får, för arbetaren är värd sin lön. Flytta inte från hus till hus.

⁸ Och när ni kommer till en stad där man tar emot er, så ät det som sätts fram åt er.

⁹ Bota de sjuka i staden och säg till folket: Guds rike är nära er.

¹⁰ Men om ni kommer till en stad där man inte tar emot er, gå då ut på gatorna och säg:

¹¹ Till och med dammet som har fastnat på våra fötter i er stad torkar vi av för att vittna mot er. Men ni ska veta att Guds rike är nära.

¹² Jag säger er: Sodom ska på den dagen få det lindrigare än den staden.

10:1 4 Mos 11:16, Matt 10:1f, Mark 6:7f, Luk 9:1f. **10:1** sjuttio Andra handskrifter: "sjuttiotvå" (även i vers 17). **10:2** Matt 9:37f,

Joh 4:35. **10:4** Luk 22:35. **10:7** 1 Kor 9:4, 1 Tim 5:18. **10:8** ät

det som sätts fram åt er Utan att fråga om matens rituella renhet (jfr Mark 7:18f, 1 Kor 10:27), eftersom enkelt folk inte alltid följde fariseernas renhetslagar.

10:9 Matt 3:2, 4:17. **10:10** Apg 13:51, 18:6.

13 Ve dig, Korasin! Ve dig, Betsaida! För om kraftgärningarna som gjorts i er hade gjorts i Tyrus och Sidon, skulle de för länge sedan ha omvänt sig och suttit i säck och aska.

14 Men Tyrus och Sidon ska få det lindrigare vid domen än ni.

15 Och du, Kapernaum, ska du bli upphöjd till himlen? Nej, du ska ner i helvetet.

16 Den som lyssnar till er lyssnar till mig, och den som förkastar er förkastar mig. Och den som förkastar mig, han förkastar honom som har sänt mig."

17 De sjuttio kom glada tillbaka och berättade: "Herre, till och med de onda andarna lyder oss i ditt namn."

18 Han sade till dem: "Jag såg Satan falla ner från himlen som en blixn."

19 Se, jag har gett er makt att trampa på ormar och skorpioner och över fiendens hela välde. Ingenting ska någonsin skada er.

20 Men gläd er inte över att andarna lyder er, utan gläd er över att era namn är skrivna i himlen."

21 I samma stund jublade Jesus i den helige Ande och sade: "Jag prisar dig Far, himlens och jordens Herre, för att du har dolt detta för de visa

10:13 i säck och aska Att klä sig i mörkt, grovt tyg och strö aska på huvudet var ett uttryck för djup sorg eller ånger (jfr 1 Mos 37:34, 2 Sam 13:19, Jer 6:26, Jona 3:6). **10:15** Jes 14:13f. **10:15** helvetet Grek. Hades. Annan översättning: "dödsriket" (jfr Upp 20:13-14). **10:16** Matt 10:40, Luk 9:48, Joh 13:20, 1 Tess 4:8. **10:18** Joh 12:31, Upp 12:7f. **10:19** Ps 91:13, Mark 16:18, Apg 28:3f. **10:20** 2 Mos 32:32f, Dan 7:10, 12:1, Matt 7:22, Fil 4:3, Upp 3:5, 20:12. **10:21** Jes 29:14, Matt 11:25f, 1 Kor 1:19, 26.

och kloka och uppenbarat det för små barn. Ja, Far, så var din goda vilja.

²² Allt har min Far överlämnat åt mig. Och ingen vet vem Sonen är utom Fadern, eller vem Fadern är utom Sonen och den som Sonen vill uppenbara det för."

²³ När de var ensamma vände sig Jesus till lärjungarna och sade: "Saliga är de ögon som ser vad ni ser.

²⁴ Jag säger er: Många profeter och kungar ville se vad ni ser men fick inte se det, och höra vad ni hör men fick inte höra det."

Den barmhärtige samariern

²⁵ Sedan kom en laglörd fram för att pröva honom och frågade: "Mästare, vad ska jag göra för att få evigt liv?"

²⁶ Jesus sade till honom: "Vad står det skrivet i lagen? Hur läser du där?"

²⁷ Han svarade: "*Du ska älska Herren din Gud av hela ditt hjärta och av hela din själ och av hela din kraftoch av hela ditt förstånd, och din nästa som dig själv.*"

²⁸ Jesus sade till honom: "Du svarade rätt. Gör det, så får du leva."

²⁹ Då ville mannen rättfärdiga sig och frågade Jesus: "Vem är då min nästa?"

³⁰ Jesus svarade: "En man var på väg från Jerusalem ner till Jeriko och råkade ut för rövare. De slet av honom kläderna och misshandlade

10:22 Matt 11:27, Joh 3:35, 17:2, Ef 1:21. **10:23** Matt 13:16f. **10:24** 1 Petr 1:10f. **10:25** Matt 22:34f, Mark 12:28f, Luk 18:18. **10:27** 3 Mos 19:18, 5 Mos 6:5. **10:28** 3 Mos 18:5, Hes 20:11, Matt 19:17.

honom, och sedan försvann de och lämnade honom där halvdöd.

³¹ En präst råkade komma ner samma väg, och när han fick se mannen gick han förbi.

³² På samma sätt var det med en levit. Han kom till platsen, såg mannen och gick förbi.

³³ Men en samarier som var på resa kom också dit, och när han såg mannen förbarmade han sig över honom.

³⁴ Han gick fram och hällde olja och vin i hans sår och förband dem. Sedan lyfte han upp honom på sin åsna, tog honom till ett värdshus och skötte om honom.

³⁵ Nästa dag tog han fram två denarer och gav till värdshusvärden och sade: Sköt om honom. Och kostar det mer ska jag betala när jag kommer tillbaka.

³⁶ Vem av dessa tre tycker du var en nästa för mannen som råkade ut för rövare?"

³⁷ Han svarade: "Den som visade barmhärtighet mot honom." Då sade Jesus till honom: "Gå du och gör som han."

Jesus hos Marta och Maria

10:32 levit Leviterna, en av de tolv stammarna, var tempeltjänare (se 4 Mos 18:2f, 1 Krön 15:26f). **10:33** samarier Samarierna var ett halvjudiskt blandfolk vars tro på Israels Gud var uppblandad med hedendom (2 Kung 17:24-34). De var därför illa sedda av judarna (jfr Joh 4:9). **10:34** hällde olja och vin för att tvätta och desinficera såren (jfr Jes 1:6). **10:35** två denarer Motsvarade två dagslöner för den enkle arbetaren (Matt 20:2).

38 Medan de var på väg kom Jesus in i en by, och en kvinna som hette Marta tog emot honom i sitt hem.

39 Hon hade en syster, Maria, som satte sig vid Herrens fötter och lyssnade till hans ord.

40 Marta däremot var upptagen med alla förberedelser, och hon kom fram och sade: "Herre, bryr du dig inte om att min syster har lämnat mig att sköta allting själv? Säg nu till henne att hon hjälper mig."

41 Herren svarade henne: "Marta, Marta, du bekymrar dig och oroar dig för så mycket.

42 Men bara ett är nödvändigt. Maria har valt den goda delen, och den ska inte tas ifrån henne."

11

Herrens bön

¹ En gång var Jesus på en plats och bad. När han hade slutat, sade en av hans lärjungar till honom: "Herre, lär oss att be, liksom Johannes lärde sina lärjungar."

² Då sade han till dem: "När ni ber, ska ni säga:
Far, låt ditt namn bli helgat.

Låt ditt rike komma.

³ Ge oss var dag
vårt dagliga bröd.

⁴ Och förlåt oss våra synder,
för också vi förlåter var och en
som står i skuld till oss.
Och för oss inte in i frestelse."

10:38 Joh 11:1, 12:1. **10:38** i sitt hem Orden saknas i några handskrifter. **10:40** alla förberedelser Ordagrant: "mycket tjänande". **10:42** Matt 6:33. **11:2** Matt 6:9f.

Uthållig bön

⁵ Han sade till dem: "Om någon av er har en vän och går till honom mitt i natten och säger: Käre vän, låna mig tre bröd,

⁶ för en vän som är på resa har kommit till mig och jag har inget att sätta fram åt honom –

⁷ vem av er skulle då få till svar där inifrån: Stör mig inte! Dörren är redan låst och mina barn och jag har gått och lagt oss. Jag kan inte gå upp och ge dig något.

⁸ Jag säger er: Även om han inte skulle gå upp och ge honom något för att det är hans vän, så kommer han att gå upp och ge honom allt han behöver för att han är så oförskämt djärv.

⁹ Och jag säger er: Be, och ni ska få. Sök, och ni ska finna. Bulta, och dörren ska öppnas för er.

¹⁰ För var och en som ber, han får, och den som söker, han finner, och för den som bultar ska dörren öppnas.

¹¹ Finns det någon far bland er som ger sin son en orm när han ber om en fisk?

¹² Eller en skorpion när han ber om ett ägg?

¹³ Om nu ni som är onda förstår att ge goda gåvor till era barn, hur mycket mer ska då inte er Far i himlen ge den helige Ande åt dem som ber honom?"

Jesus eller Beelsebul

11:6 Luk 18:1f. **11:8** Luk 18:5. **11:8** för att han är så oförskämt djärv Ordagrant: "för hans skamlöshets skull". Enligt en annan tolkning syftar det på husägaren: "för att inte bli utskämd". **11:9** Matt 7:7f, Mark 11:24, Joh 14:13, Jak 1:5f, 1 Joh 3:22. **11:9** Be ... Sök ... Bulta Annan översättning: "Fortsätt be" etc (en pågående handling).

14 En gång drev Jesus ut en ond ande som var stum. När den onda anden hade farit ut, talade den stumme och folk var förundrade.

15 Men några av dem sade: "Det är med hjälp av Beelsebul, de onda andarnas furste, som han driver ut andarna."

16 Andra ville pröva honom och begärde ett tecken från himlen av honom.

17 Men han visste vad de tänkte och sade till dem: "Ett rike som är splittrat blir ödelagt, och hus faller på hus.

18 Om nu Satan skulle vara splittrad och i strid med sig själv, hur kan då hans rike bestå? Ni säger att det är med hjälp av Beelsebul jag driver ut de onda andarna.

19 Men om jag driver ut andarna med Beelsebul, med vem driver då era söner ut dem? De blir alltså era domare.

20 Men om det är med Guds finger jag driver ut de onda andarna, då har Guds rike nått er.

21 När den starke beväpnad vaktar sin gård får hans ägodelar vara i fred.

22 Men kommer det en som är ännu starkare och besegrar honom, då tar han ifrån honom alla de vapen som han litade till och fördelar bytet.

23 Den som inte är med mig är mot mig, och den som inte samlar med mig skingrar.

En ond andes återkomst

11:14 Matt 9:32f, 12:22f. **11:15** Matt 9:34, Mark 3:22f. **11:15** Beelsebul Judiskt namn för djävulen, de onda andarnas furste. Alternativ form för hebr. Baal-Zebúb, "flugornas herre" som tillbads bland filisteerna i Ekron (2 Kung 1:2f). **11:16** Matt 12:38, 16:1, Luk 11:29. **11:17** Matt 12:25f, Joh 2:25. **11:20** 2 Mos 8:19. **11:22** Jes 49:24f, Kol 2:15. **11:23** Luk 9:50.

24 När en oren ande har farit ut ur en människa, går den genom ökenstråkter och söker efter en viloplats men finner ingen. Då säger den: Jag vänder tillbaka till mitt hus som jag lämnade.

25 När den kommer och finner det städat och snyggt,

26 går den och hämtar sju andra andar som är ännu värre, och de går in och bosätter sig där. För den människan blir slutet värre än början."

27 När Jesus sade detta ropade en kvinna i folkskaran: "Saligt är det moderliv som burit dig och de bröst du har diat!"

28 Han sade: "Säg hellre: Saliga är de som lyssnar till Guds ord och bevarar det."

Jonas tecken

29 När folk strömmade till, började Jesus tala: "Det här släktet är ett ont släkte. Det söker ett tecken, men det ska inte få något annat än Jonas tecken.

30 Så som Jona var ett tecken för folket i Nineve, så ska Människosonen vara det för det här släktet.

31 Söderns drottning ska vid domen uppstå med det här släktet och bli deras dom. Hon kom från jordens ände för att lyssna till Salomos visdom, och här är något som är större än Salomo.

32 Nineves män ska vid domen uppstå med det här släktet och bli deras dom. De omvände sig vid

11:24 Matt 12:43f. **11:26** Hebr 6:4f, 2 Petr 2:20f. **11:27** Luk 1:48.

11:28 Matt 7:21, Luk 8:21. **11:29** Jona 2:1f, Matt 12:39f. **11:29**

Jonas tecken Profeten Jona återkom till de levandes värld efter tre dagar inne i fisken och var sedan ett tecken på Guds makt (se Jona bok samt Matt 12:40). **11:31** 1 Kung 10:1f. **11:32** Jona 3:5.

11:32 Söderns drottning ... Nineves män Se 1 Kung 10, 2 Krön 9, Jona 3.

Jonas predikan, och här är något som är större än Jona.

Ögat är kroppens lampa

³³ Ingen tänder ett ljus och sätter det i skymundan eller under skäppan, utan man sätter det på hållaren så att de som kommer in får se ljuset.

³⁴ Ditt öga är kroppens lampa. När ditt öga är friskt får hela din kropp ljus, men när det är sjukt är din kropp i mörker.

³⁵ Se därför till att ljuset inom dig inte är mörker.

³⁶ Om hela din kropp har ljus och ingen del är i mörker, då blir den upplyst helt och fullt, som när lampan lyser över dig med sitt klara sken."

Jesu ord mot fariseer och laglärda

³⁷ När Jesus hade talat bjöd en farisé hem honom till måltid, och han gick in och lade sig till bords.

³⁸ Farisen blev förvånad när han såg att Jesus inte tvättade sig före måltiden.

³⁹ Men Herren sade till honom: "Ni fariseer, ni rengör utsidan av bägaren och fatet, men ert inre är fullt av rofferi och ondska.

⁴⁰ Därar, har inte han som gjort utsidan också gjort insidan?

⁴¹ Men ge det som finns där inne till de fattiga, så blir allt rent för er.

11:33 Matt 5:15, Mark 4:21, Luk 8:16. **11:33** ett ljus Traditionell översättning. Troligen en oljelampa (vaxljus uppfanns först senare).

11:33 i skymundan Annan översättning: "i källaren". **11:33** skäppan Ett sädesmått om ca 9 liter. **11:34** Matt 6:22f. **11:34** friskt ... sjukt Annan översättning: "ärligt ... ont" eller "generöst ... avundsjukt" (jfr Matt 20:15 med not). **11:38** Matt 15:2f, Mark 7:2f.

11:39 Matt 23:25f.

⁴² Ve er, fariseer! Ni ger tionde av mynta, vinruta och alla grönsaker men missar rättvisan och kärleken till Gud. Ni borde göra det ena utan att försumma det andra.

⁴³ Ve er, fariseer! Ni älskar de främsta platserna i synagogorna och att bli hälsade på torgen.

⁴⁴ Ve er! Ni liknar omärkta gravar som folk trampar på utan att veta om det."

⁴⁵ En av de laglärda sade då till honom: "Mästare, när du säger så förolämpar du oss också."

⁴⁶ Han svarade: "Ja, ve även över er, ni laglärda! Ni lägger på människorna bördor som är svåra att bära, men själva rör ni inte ett finger för att lätta på bördorna.

⁴⁷ Ve er! Ni bygger gravmonument över profeterna som era fäder mördade.

⁴⁸ Ni är alltså vittnen till vad era fäder gjorde och samtycker till det: de mördade dem och ni bygger monument.

⁴⁹ Därför har också Guds vishet sagt: Jag ska sända dem profeter och apostlar, och en del av dem ska de mörda och förfölja.

⁵⁰ Så ska av det här släktet utkrävas alla profeters blod som är spillt sedan världens skapelse,

11:42 3 Mos 27:30, Matt 23:23. **11:42** tionde av mynta, vinruta och alla grönsaker Säd och frukt var belagda med tionde (3 Mos 27:30, 5 Mos 14:22-23), men de särskilt noggranna gav tionde även av andra växter. **11:43** Matt 23:6f, Luk 20:46. **11:44** Matt 23:27. **11:44** omärkta gravar En död kropp spred rituellt orenhet (4 Mos 19:11f). Även själva graven ansågs under NT:s tid oren och märktes därför noga ut. **11:46** Matt 23:4, Apg 15:10. **11:47** Matt 23:29. **11:49** Jer 7:25, Matt 5:12, 23:34, Apg 5:40, Hebr 11:36f.

⁵¹ från Abels blod ända till Sakarjas blod, han som blev dödad mellan altaret och templet. Ja, jag säger er: Det ska utkrävas av det här släktet.

⁵² Ve er, laglärda! Ni har tagit nyckeln till kunskapen. Själva har ni inte gått in, och dem som ville komma in har ni hindrat."

⁵³ När han gick därifrån började de skriftlärda och fariseerna angripa honom häftigt och ställa många frågor till honom,

⁵⁴ och de vaktade på honom för att få fast honom för något av det han sade.

12

¹ Under tiden hade människor samlats i tiotusental så att de höll på att trampa ner varandra. Då började Jesus tala, först och främst till sina lärjungar: "Akta er för fariseernas surdeg, hyckleriet!

² Det finns inget dolt som inte ska uppenbaras, och inget gömt som inte ska bli känt.

³ Därför ska allt som ni sagt i mörkret höras i ljuset, och det som ni viskat i örat i enrum ska ropas ut på taken.

Var inte rädda för människor

11:51 1 Mos 4:8. **11:51** Abels blod ... Sakarjas blod Den förste och siste martyren i Gamla testamentet. Sakarja, Berekjas son (Matt 23:35), var en tempelpräst som profeterade ca 520-518 fKr och skrev Sakarjas bok, den näst sista i Gamla testamentet. Enligt den arameiska targumen till hans bok dog han som martyr. **11:52** Matt 23:13. **11:54** Luk 20:20. **12:1** Matt 16:6, Mark 8:15. **12:2** Matt 10:26f, Mark 4:22, Luk 8:17.

⁴ Till er, mina vänner, säger jag: Var inte rädda för dem som dödar kroppen och sedan inte kan göra mer.

⁵ Jag ska visa er vem ni ska frukta: Frukta honom som har makt att döda och sedan kasta i Gehenna. Ja, jag säger er: Honom ska ni frukta.

⁶ Säljs inte fem sparvar för två kopparmynt? Och inte en enda av dem är glömd inför Gud.

⁷ Ja, till och med alla hårstrån på ert huvud är räknade. Var inte rädda! Ni är mer värda än många sparvar.

⁸ Jag säger er: Den som bekänner mig inför människorna ska också Människosonen bekänna inför Guds änglar.

⁹ Men den som förnekar mig inför människorna ska bli förnekad inför Guds änglar.

¹⁰ Var och en som säger något mot Människosonen ska få förlåtelse. Men den som hädar den helige Ande kommer inte att få förlåtelse.

¹¹ När man ställer er till svars inför synagogor och myndigheter och makthavare, var då inte oroliga för hur ni ska försvara er eller vad ni ska säga.

¹² Den helige Ande kommer i den stunden att lära er vad ni ska säga."

Den rike dåren

12:4 Matt 10:28f, 1 Petr 3:14. **12:5** Gehenna Hebreiska för Hinnomsdalen, där avgudadyrkare en gång offrade barn i eld (2 Kung 23:10). I NT en bild för domens eviga eld (Matt 5:22, Mark 9:43). **12:6** kopparmynt Grek. as, en sextondels denar eller en halv timlön för den enkle arbetaren. **12:7** Luk 21:18, Apg 27:34. **12:8** Upp 3:5. **12:9** Matt 10:33, Luk 9:26. **12:10** Matt 12:31f, Mark 3:28f, Hebr 6:4f. **12:11** Matt 10:19f, Mark 13:11, Luk 21:14f.

13 Någon i folkmassan sade till honom: "Mästare! Säg till min bror att han ska dela arvet med mig."

14 Jesus sade till honom: "Människa, vem har satt mig till skiljedomare mellan er?"

15 Sedan sade han till dem: "Se till att ni aktar er för all slags girighet, för livet handlar inte om att ha överflöd på ägodelar."

16 Och han berättade en liknelse för dem: "En rik mans åkrar hade gett god skörd.

17 Han frågade sig själv: Vad ska jag göra? Jag har ingen plats för mina skördar.

18 Så här ska jag göra, tänkte han: Jag river mina lador och bygger större, och där samlar jag all min säd och allt mitt goda.

19 Sedan ska jag säga till mig själv: Kära själ, du har samlat mycket gott för många år. Ta det nu lugnt. Ät, drick och var glad.

20 Men Gud sade till honom: Din dåre! I natt ska din själ avkrävas dig. Vem ska då få det du har samlat?

21 Så går det för den som samlar skatter åt sig själv men inte är rik inför Gud."

Gör er inte bekymmer

22 Sedan sade Jesus till sina lärjungar: "Därför säger jag er: Bekymra er inte för ert liv, vad ni ska äta, eller för er kropp, vad ni ska klä er med.

23 Livet är mer än maten, och kroppen är mer än kläderna.

12:15 1 Tim 6:9f. **12:19** Pred 11:9, 1 Kor 15:32, Jak 4:13f. **12:20**
Job 27:8, Ps 39:7. **12:21** 1 Tim 6:17f. **12:22** Matt 6:25f, Fil 4:6,
Hebr 13:5, 1 Petr 5:7.

24 Se på korparna. De varken sår eller skördar, de har varken förråd eller lada, och ändå föder Gud dem. Hur mycket mer värda är inte ni än fåglarna?

25 Vem av er kan med sitt bekymmer lägga en aln till sin livslängd?

26 Om ni inte ens förmår så lite, varför bekymrar ni er då för allt det andra?

27 Se på liljorna, hur de växer. De varken arbetar eller spinner. Men jag säger er att inte ens Salomo i all sin prakt var klädd som en av dem.

28 Om nu Gud ger sådana kläder åt gräset, som i dag står på ängen och i morgon kastas i ugnen, hur mycket mer ska han då inte klä er? Så lite tro ni har!

29 Fråga inte vad ni ska äta och dricka, och oroa er inte.

30 Allt detta söker hedningarna i världen efter, men er Far vet att ni behöver det.

31 Nej, sök hans rike, så ska ni få detta också.

32 Var inte rädd, du lilla hjord, för er Far har beslutat att ge er riket.

33 Sälj vad ni äger och ge åt de fattiga. Skaffa er en börs som inte slits ut, en outtömlig skatt i himlen, dit ingen tjuv når och där ingen mal förstör.

34 För där er skatt är, där kommer också ert hjärta att vara.

Inför Människosonens återkomst

12:24 Job 39:3, Ps 147:9, Luk 12:7. **12:25** aln Avståndet från armbåge till fingertopp, cirka en halvmeter. **12:30** Matt 6:8.

12:31 1 Kung 3:13, Ps 37:25. **12:32** Luk 22:29. **12:33** Matt 6:19f, Luk 16:9, Apg 2:45.

35 Spänn bältet om livet och håll lamporna brinnande.

36 Var som tjänare som väntar sin herre hem från bröllopfesten och som genast är redo att öppna för honom när han kommer och knackar på.

37 Saliga är de tjänare som Herren finner vakna när han kommer. Jag säger er sanningen: Han ska fästa upp sina kläder och låta dem lägga sig till bords och själv komma och betjäna dem.

38 Saliga är de han finner vakna, även om han skulle komma mitt i natten eller på småtimmarna.

39 Men det förstår ni att om husägaren hade vetat när tjuven kom, då hade han inte låtit någon bryta sig in i hans hus.

40 Var beredda också ni, för Människosonen kommer när ni inte väntar det."

41 Petrus frågade: "Herre, talar du om oss i den här liknelsen, eller om alla?"

42 Herren sade: "Vem är den trogne och kloke förvaltaren som hans herre sätter över sina tjänare för att ge dem deras mat i rätt tid?"

43 Salig är den tjänaren när hans herre kommer och finner att han gör så.

12:35 Matt 25:1, Ef 6:14, 1 Petr 1:13. **12:35** spänn bältet om livet En bild för beredskap: med den långa manteln uppfäst i bältet var man redo för tjänst eller uppbrott (2 Mos 12:11). **12:37** själv komma och betjäna dem Lärjungarnas himmelske Herre visar sina tjänare mycket större nåd än vad jordiska herrar gjorde (jfr 17:7f). **12:38** mitt i natten eller på småtimmarna Ordagrant: "andra eller tredje nattvåkten". Nattens timmar var indelade i tre eller fyra nattvakter. **12:39** 1 Tess 5:2, 2 Petr 3:10. **12:40** Mark 13:33, Luk 21:34. **12:42** Matt 24:45f, 1 Kor 4:2.

44 Jag säger er sanningen: Han ska sätta honom över allt han äger.

45 Men om den tjänaren skulle säga i sitt hjärta: Min herre dröjer med att komma, och han börjar slå tjänarna och tjänarinnorna och äta och dricka och berusa sig,

46 då ska den tjänarens herre komma en dag när han inte väntar det och en stund när han inte anar det, och han ska hugga honom i stycken och ge honom hans plats bland de trolösa.

47 Den tjänare som vet sin herres vilja men inget förbereder och inte handlar efter hans vilja, han ska få många rapp.

48 Men den som inte vet och som gör något som förtjänar rapp, han ska få färre. Av den som fått mycket ska det krävas mycket, och av den som blivit betrodd med mycket ska det begäras desto mer.

Inte fred utan splittring

49 Jag har kommit för att tända en eld på jorden, och vad jag önskar att den redan var tänd.

50 Men jag har ett dop att genomgå, och hur våndas jag inte tills det är fullbordat!

51 Tror ni att jag har kommit för att skapa fred på jorden? Nej, säger jag er, inte fred utan splittring.

52 Från och med nu ska fem i samma familj vara splittrade: tre mot två och två mot tre,

12:44 Matt 25:21. 12:47 Jak 4:17. 12:50 Matt 20:22, Mark 10:38, Joh 12:27. 12:51 Matt 10:34f.

53 far mot son och son mot far, mor mot dotter och dotter mot mor, svärmor mot sonhustru och sonhustru mot svärmor."

Tidens tecken

54 Till folket sade han också: "När ni ser ett moln stiga i väster säger ni genast att det blir regn, och det blir så.

55 Och när det blåser sydlig vind säger ni att det blir hett, och det blir det.

56 Era hycklare, jordens och himlens utseende kan ni tyda. Varför kan ni då inte tyda den här tiden?

57 Varför bedömer ni inte själva vad som är rätt?

58 När du är på väg till domaren med din motpart, så gör vad du kan för att förlikas med honom medan ni är på väg. Annars drar han dig inför domaren, och domaren överlämnar dig till rättstjänaren och rättstjänaren sätter dig i fängelse.

59 Jag säger dig: Du kommer inte ut förrän du har betalat till sista öret."

13

Omvänd er

1 Vid samma tid kom några och berättade för Jesus om galileerna vilkas blod Pilatus hade blandat med deras offer.

12:53 Mika 7:6. 12:54 Matt 16:2f. 12:58 Matt 5:25f. 12:59 sista öret Grek. leptón, det minsta myntet. 128 leptá motsvarade en denar eller dagslön. 13:1 galileerna vilkas blod Pilatus hade blandat med deras offer De hade alltså dödat på helig mark inne i templet. Josefus berättar om flera liknande massakrer som till slut ledde till att Pilatus blev avsatt år 36 e Kr.

² Han svarade: "Tror ni att de galileerna var större syndare än alla andra galileer, eftersom de fick lida så?"

³ Nej, säger jag er. Men om ni inte omvänder er, går ni alla under som de.

⁴ Eller de arton som dog när tornet i Siloam föll över dem, tror ni att de var mer skyldiga än alla andra som bor i Jerusalem?"

⁵ Nej, säger jag er. Men om ni inte omvänder er, går ni alla under på samma sätt."

Fikonträdet som inte bar frukt

⁶ Sedan berättade han denna liknelse: "En man hade ett fikonträd planterat i sin vingård. Han kom och letade efter frukt på det, men han fann ingen.

⁷ Då sade han till trädgårdsmästaren: I tre år har jag nu kommit och letat efter frukt på det här fikonträdet, men jag hittar ingen. Hugg bort det! Varför ska det få suga ut jorden?"

⁸ Men trädgårdsmästaren svarade: Herre, låt det stå kvar även i år, tills jag har grävt runt det och gödslat.

⁹ Kanske bär det frukt nästa år? Om inte, kan du hugga bort det."

Jesus botar en kvinna på sabbaten

¹⁰ En sabbat undervisade Jesus i en av synagogorna.

13:2 Joh 9:2f. **13:4** tornet i Siloam Siloamdammen låg i södra Jerusalem. Det omnämnda tornet är inte identifierat men stadsmuren låg strax intill. **13:6** Jes 5:1f, Matt 21:19f. **13:7** suga ut jorden Annan Översättning: "ta upp mark" (till ingen nytta).

13:8 2 Petr 3:9, 15.

¹¹ Där fanns en kvinna som hade haft en sjukdomsande i arton år. Hon var krokryggig och kunde inte räta på sig.

¹² När Jesus såg henne, kallade han fram henne och sade till henne: "Kvinna, du är fri från din sjukdom",

¹³ och så lade han händerna på henne. Genast rätade hon på sig och prisade Gud.

¹⁴ Men synagogföreståndaren blev upprörd över att Jesus botade på sabbaten, och han sade till folket: "Det finns sex dagar då man ska arbeta. På dem kan ni komma och bli botade, men inte på sabbatsdagen."

¹⁵ Då svarade Herren honom: "Era hycklare! Lossar inte varenda en av er sin ox eller åsna från krubban på sabbaten och tar ut den och vattnar den?"

¹⁶ Men den här kvinnan, en Abrahams dotter som Satan har hållit bunden i arton år, skulle hon inte få bli fri från sin boja på sabbatsdagen?"

¹⁷ Vid de orden skämdes alla hans motståndare, men allt folket jublade över allt det underbara som han gjorde.

Senapskornet

¹⁸ Därefter sade han: "Vad liknar Guds rike? Vad ska jag jämföra det med?"

¹⁹ Det liknar ett senapskorn som en man tar och sår i sin trädgård. Det växer upp och blir ett träd,

13:14 2 Mos 20:9, Luk 6:7, 14:3. **13:16** Luk 19:9. **13:18** Matt 13:31f, Mark 4:30f. **13:19** Hes 17:23. **13:19** senapskorn Det minsta (1-2 mm) av alla frön som användes i jordbruket. Senapsplantan (*brassica nigra*) kan fullvuxen nå en höjd av nästan tre meter.

och himlens fåglar bygger bo bland grenarna."

Surdegen

²⁰ Vidare sade han: "Vad ska jag likna Guds rike vid?"

²¹ Det liknar en surdeg, som en kvinna tar och blandar in i tre mått mjöl tills allt blir syrat."

Den smala vägen

²² På sin väg mot Jerusalem gick Jesus genom städer och byar och undervisade.

²³ Någon frågade honom: "Herre, är det bara några få som blir frälsta?" Han sade till dem:

²⁴ "Kämpa för att komma in genom den trånga porten. Många, säger jag er, ska försöka komma in men inte lyckas.

²⁵ När husets Herre har stigit upp och stängt porten och ni står utanför och bultar på porten och säger: Herre, öppna för oss, då ska han svara er: Jag känner er inte, varifrån är ni?"

²⁶ Då kommer ni att säga: Vi åt och drack med dig, och du undervisade på våra gator.

²⁷ Men han ska svara er: Jag vet inte varifrån ni är. Gå bort ifrån mig, alla ni som gör orätt.

²⁸ Där ska ni gråta och gnissla tänder, när ni ser Abraham, Isak och Jakob och alla profeterna i Guds rike medan ni själva hamnar utanför.

13:21 Matt 13:33. **13:21** tre mått Grek. sáton, seamått (jfr 1 Mos 18:6). Tre seamått motsvarade ca 36 liter mjöl. **13:24** Matt 7:13f, 1 Tim 6:12. **13:25** Matt 7:21f, 25:11f. **13:27** vet inte Andra handskrifter: "känner er inte och vet inte".

²⁹ Och människor ska komma från öster och väster och från norr och söder och ligga till bords i Guds rike.

³⁰ Och det finns de som är sist som ska bli först, och de som är först som ska bli sist."

Jesu klagan över Jerusalem

³¹ I samma stund kom några fariseer fram och sade till honom: "Gå bort och ge dig av härifrån, för Herodes vill döda dig."

³² Jesus svarade dem: "Gå och säg till den räven: Nu driver jag ut onda andar och botar sjuka i dag och i morgon, och på tredje dagen når jag mitt mål.

³³ Men i dag och i morgon och i övermorgon måste jag vandra vidare, för det passar sig inte att en profet dödas någon annanstans än i Jerusalem.

³⁴ Jerusalem, Jerusalem, du som dödar profeterna och stenar dem som är sända till dig! Hur ofta ville jag inte samla dina barn, så som hönan samlar sina kycklingar under vingarna! Men ni ville inte.

³⁵ Nu ska ert hus lämnas åt er själva. Jag säger er: Ni kommer inte att se mig förrän ni säger: *Välsignad är han som kommer i Herrens namn.*"

13:29 Jes 2:2, Matt 8:11f. **13:30** Matt 19:30, 20:16, Mark 10:31.

13:32 når jag mitt mål Jesu ord anspelar både på döden och på fullbordan av hans uppdrag (jfr Joh 19:30). **13:34** Jes 31:5, Jer 7:13f, Matt 23:37f. **13:35** Ps 118:26, Jer 7:14, Mika 3:12, Luk 19:38. **13:35**

lämnas åt er själva Guds härlighet lämnade det första templet innan det förstördes (Hes 11:23), och Jesus förutsäger detsamma för det andra templet. Enligt en tradition i Talmud (Yoma 39b) tycktes tempeloffren ha tappat sin kraft fyrtio år före templets förstöring år 70 e Kr, alltså efter Jesu fullkomliga offer på korset (jfr Hebr 8-10).

13:35 Ps 118:26, hälsningsord vid Messias ankomst (jfr Matt 21:9).

14

Jesus som gäst hos en farisé

¹ När Jesus en sabbat gick in för att äta hos en av de ledande fariseerna, vaktade de noga på honom.

² Då stod en man som led av vatten i kroppen framför honom.

³ Jesus frågade de laglärdade och fariseerna: "Får man bota på sabbaten eller inte?"

⁴ Men de teg. Han rörde då vid mannen och botade honom och lät honom sedan gå.

⁵ Sedan sade han till dem: "Om någon av er har en son eller ox som faller ner i en brunn, drar han då inte genast upp honom även om det är sabbat?"

⁶ Det kunde de inte svara på.

⁷ När han märkte hur gästerna valde ut de finaste platserna, berättade han en liknelse för dem:

⁸ "När någon bjuder dig till bröllop, ta då inte den finaste platsen vid bordet. Kanske någon annan av gästerna är mer ansedd än du?"

⁹ I så fall kommer den som bjudit både dig och honom och säger till dig: Ge honom din plats, och då får du skamsen ta den nedersta platsen.

¹⁰ Nej, när du är bjuden, gå och sätt dig på den nedersta platsen. När värden kommer ska han då

14:1 Luk 6:7f. **14:1** äta Ordagrant: "äta bröd", ett vanligt hebreiskt uttryck för en hel måltid (t ex 1 Mos 31:54, 43:25, även i Luk 14:15).

14:2 vatten i kroppen Ödem, en sjuklig vätskeansamling. **14:3** Matt 12:10f, Luk 6:9, 13:14f. **14:7** Matt 23:6. **14:7** de finaste platserna fanns närmast värden, särskilt vid hans högra sida. Bord-placeringens sociala rangordning var ett ämne som diskuterades flitigt av antikens författare. **14:8** Ords 25:6f.

säga till dig: Min vän, sätt dig högre upp. Då blir du hedrad inför alla de andra gästerna.

11 Var och en som upphöjer sig själv ska bli förödmjukad, men den som ödmjukar sig ska bli upphöjd."

12 Han sade också till den som bjudit honom: "När du bjuder på lunch eller middag, bjud då inte dina vänner eller syskon eller släktingar eller rika grannar, så att de bjuder tillbaka och det blir din belöning.

13 Nej, när du bjuder till fest, bjud fattiga, handikappade, lama och blinda.

14 Salig är du då, eftersom de inte kan ge dig någon belöning. Du ska få din lön vid de rättfärdigas uppståndelse."

Liknelsen om den stora måltiden

15 En av gästerna som hörde detta sade till honom: "Salig är den som får äta vid måltiden i Guds rike!"

16 Jesus sade till honom: "En man ordnade en stor festmåltid och bjöd många.

17 När tiden för festen var inne, sände han sin tjänare för att säga till de inbjudna: Kom, nu är allt färdigt.

18 Men alla började ursäkta sig. Den förste sade till honom: Jag har köpt en åker och måste gå ut och se den. Jag hoppas du ursäktar.

19 En annan sade: Jag har köpt fem par oxar och ska ut och pröva dem. Jag hoppas du ursäktar.

14:11 Ords 29:23, Matt 23:12, Luk 18:14, 1 Petr 5:5f. **14:12** Luk 6:33.

14:14 Joh 5:28f. **14:16** Jes 25:6, Matt 22:2f.

²⁰ Ännu en annan sade: Jag har gift mig, så därför kan jag inte komma.

²¹ Tjänaren kom tillbaka och berättade detta för sin herre. Då blev husets herre vred och sade till sin tjänare: Gå genast ut på gator och gränder i staden och hämta hit fattiga, handikappade, blinda och lama.

²² Och tjänaren sade: Herre, vad du befalldes är gjort, och det finns fortfarande plats.

²³ Då sade herren till sin tjänare: Gå ut på vägar och stigar och se till att människor kommer in, så att mitt hus blir fullt.

²⁴ Jag säger er: Ingen av dem som var bjudna ska smaka min måltid."

Beräkna kostnaden

²⁵ Stora skaror vandrade med honom, och han vände sig om och sade till dem:

²⁶ "Om någon kommer till mig och inte sätter mig högre än sin far och sin mor, sin hustru och sina barn, sina bröder och systrar och även sitt eget liv, så kan han inte vara min lärjunge.

²⁷ Den som inte bär sitt kors och följer mig kan inte vara min lärjunge.

²⁸ Om någon av er vill bygga ett torn, sätter han sig inte först ner och beräknar kostnaden och ser om han kan fullfölja bygget?

14:20 1 Kor 7:33. **14:23** Apg 13:46. **14:26** 5 Mos 13:6f, Matt 8:21f, 10:37f, 19:29. **14:26** sätter mig högre än Ordagrant: "hatar". Grek. miséo och hebr. sané har dock en vidare betydelse än endast hat, och kan vid jämförelser snarast översättas med "sätta i andra hand" (jfr hur samma ord översätts i 1 Mos 29:31 och 5 Mos 21:15, samt parallell i Matt 10:37). **14:27** Matt 16:24, Luk 9:23.

²⁹ Annars, om han har lagt grunden men inte lyckas bygga färdigt, kan alla som ser det börja håna honom

³⁰ och säga: Den mannen började bygga men lyckades inte bli färdig.

³¹ Eller vilken kung går ut i krig mot en annan kung utan att först sätta sig ner och tänka efter om han med tio tusen man kan möta den som kommer emot honom med tjugo tusen?

³² Kan han inte det, skickar han sändebud och ber om fred medan den andre ännu är långt borta.

³³ På samma sätt kan ingen av er vara min lärjunge om han inte avstår från allt han äger.

³⁴ Salt är bra, men om saltet förlorar sin sälta, hur ska man då få det salt igen?

³⁵ Det duger varken för jorden eller gödselhögen. Man kastar bort det. Hör, du som har öron att höra med!"

15

Liknelsen om det förlorade fåret

¹ Alla tullindrivare och syndare höll sig nära Jesus för att höra honom.

² Men fariseerna och de skriftlärdade kritiserade honom ständigt och sade: "Den där mannen tar emot syndare och äter med dem."

³ Då berättade han denna liknelse för dem:

⁴ "Om någon av er har hundra får och förlorar ett av dem, lämnar han då inte de nittionio i öknen och går ut efter det förlorade tills han finner det?"

14:34 Matt 5:13, Mark 9:50.

14:35 Matt 11:15.

15:1 Luk 5:29f.

15:4 Hes 34:11f, Matt 18:12f, Luk 19:10.

⁵ Och när han har funnit det, blir han glad och lägger det över sina axlar.

⁶ När han sedan kommer hem, samlar han sina vänner och grannar och säger till dem: Gläd er med mig! Jag fann mitt förlorade får.

⁷ Jag säger er: På samma sätt blir det större glädje i himlen över en enda syndare som omvänder sig än över nittionio rättfärdiga som inte behöver någon omvändelse.

Liknelsen om det förlorade myntet

⁸ Eller om en kvinna har tio silvermynt och tappar bort ett av dem, tänder hon då inte ett ljus och sopar huset och söker noga tills hon hittar det?

⁹ Och när hon har hittat det, samlar hon sina väninnor och grannkvinnor och säger: Gläd er med mig! Jag fann myntet som jag förlorade.

¹⁰ På samma sätt, säger jag er, blir det glädje bland Guds änglar över en enda syndare som omvänder sig."

Liknelsen om den förlorade sonen

¹¹ Vidare sade han: "En man hade två söner.

¹² Den yngre av dem sade till sin far: Far, ge mig den del av förmögenheten som ska bli min. Då delade han sin egendom mellan dem.

¹³ Några dagar senare packade den yngre sonen ihop allt sitt och reste långt bort till ett främmande land. Där levde han hämningslöst och slösade bort sin förmögenhet.

¹⁴ När han hade gjort slut på allt, drabbades det landet av en svår svält och han började lida nöd.

15:6 1 Petr 2:25.

15:7 Mark 2:7.

15:8 silvermynt Grek. dráchma, värd en hel dagslön.

¹⁵ Då gick han bort och tog tjänst hos en av landets medborgare, som skickade ut honom på sina ägor för att vakta svin.

¹⁶ Han hade gärna velat äta sig mätt på fröskidorna som svinen åt, men ingen gav honom något.

¹⁷ Då kom han till besinning och sade: Hur många arbetare hos min far har inte mat i överflöd, och här svälter jag ihjäl!

¹⁸ Jag vill stå upp och gå hem till min far och säga till honom: Far, jag har syndat mot himlen och inför dig.

¹⁹ Jag är inte längre värd att kallas din son. Låt mig få bli som en av dina arbetare.

²⁰ Och han stod upp och gick till sin far.

Medan han ännu var långt borta, fick hans far se honom och förbarmade sig över honom. Fadern skyndade fram, omfamnade honom och kysste honom.

²¹ Sonen sade till honom: Far, jag har syndat mot himlen och inför dig. Jag är inte längre värd att kallas din son.

²² Men fadern sade till sina tjänare: Skynda er! Ta fram den finaste dräkten och klä honom, och sätt en ring på hans finger och skor på hans fötter.

15:15 vakta svin var för en jude mycket motbjudande. Svin räknades som orena djur (3 Mos 11:7). **15:16** äta sig mätt på Andra handskrifter: "fylla sin mage med". **15:16** fröskidorna Frukter av johannesbrödrädet (carob). Dessa är tåliga mot torka och har ibland använts som enklare människoföda. **15:17** kom han till besinning Ordagrant: "kom han till sig själv". **15:18** Ps 51:6, Jer 3:12f.

²³ Och hämta gödkalven och slakta den. Nu ska vi äta och fira,

²⁴ för min son var död men har fått liv igen, han var förlorad men är återfunnen. Och festen började.

²⁵ Men hans äldre son var ute på fälten. När han nu kom och närmade sig gården, fick han höra musik och dans.

²⁶ Han kallade då till sig en av tjänarna och frågade vad detta kunde betyda.

²⁷ Tjänaren svarade: Din bror har kommit hem, och din far har slaktat gödkalven eftersom han fått honom välbehållen tillbaka.

²⁸ Då blev han arg och ville inte gå in. Hans far kom ut och försökte övertala honom,

²⁹ men han svarade sin far: Här har jag slavat för dig alla dessa år och aldrig gått emot ditt ord, och mig har du aldrig gett ens en killing så att jag kunde fira med mina vänner.

³⁰ Men när han där kommer hem, din son som har festat upp din förmögenhet tillsammans med horor, då har du slaktat gödkalven för honom!

³¹ Fadern sade till honom: Mitt barn, du är alltid hos mig, och allt mitt är ditt.

³² Men nu måste vi fira och glädja oss, för din bror var död men har fått liv igen, han var förlorad men är återfunnen."

16

Den ohederlige förvaltaren

¹ Jesus sade också till sina lärjungar: "En rik man hade en förvaltare som blev beskylld för att förskingra hans egendom.

² Då kallade han in honom och sade: Vad är det jag hör om dig? Lämna in redovisningen för din förvaltning. Du kan inte vara kvar som förvaltare.

³ Då tänkte förvaltaren: Vad ska jag göra när min herre tar ifrån mig förvaltningen? Gräva orkar jag inte, och tigga skäms jag för.

⁴ Jo, nu vet jag vad jag ska göra så att folk tar emot mig i sina hem när jag får avsked från förvaltningen.

⁵ Han kallade till sig dem som hade skulder till hans herre, en efter en, och frågade den förste: Hur mycket är du skyldig min herre?

⁶ Han svarade: Hundra krus olja. Förvaltaren sade till honom: Ta ditt skuldebrev och sätt dig ner fort och skriv femtio.

⁷ Sedan frågade han en annan: Och du, hur mycket är du skyldig? Han svarade: Hundra tunnor vete. Då sade han till honom: Ta ditt skuldebrev och skriv åttio.

⁸ Och hans herre berömde den ohederlige förvaltaren för att han hade handlat klokt, för den här världens barn är klokare än ljusets barn mot sitt eget släkte.

⁹ Och jag säger er: Skaffa er vänner med hjälp av

16:1 förvaltare Grek. oikonómos (jfr "ekonom"). **16:1** förskingra Annan Översättning: "slösa bort". **16:6** krus Grek. bátos, ca 40 liter. **16:7** tunnor Grek. kóros , ca 400 liter. **16:8** Ef 5:8. **16:8** hans herre Ordagrant: "herren". Syftar troligen på förvaltarens herre. **16:9** Matt 6:20, Luk 18:22, 1 Tim 6:17f.

den ohederlige mammon, så att de tar emot er i de eviga boningarna när mammon har tagit slut.

¹⁰ Den som är trogen i smått är också trogen i stort, och den som är ohederlig i smått är också ohederlig i stort.

¹¹ Om ni inte har varit trogna med den ohederlige mammon, vem vill då anförtro er den sanna rikedom?

¹² Och har ni inte varit trogna med det som tillhör en annan, vem vill då ge er det som ska bli ert?

¹³ Ingen kan tjäna två herrar. Antingen kommer han att hata den ene och älska den andre, eller också hålla sig till den ene och förakta den andre. Ni kan inte tjäna både Gud och mammon."

¹⁴ Allt detta hörde fariseerna som älskade pengar, och de hånade honom.

¹⁵ Då sade han till dem: "Ni är sådana som rättfärdigar sig själva inför människor, men Gud känner era hjärtan. Det som står högt i människors ögon är avskyvärt inför Gud.

Lagen och Guds rike

¹⁶ Lagen och profeterna hade sin tid fram till Johannes. Sedan dess förkunnas evangeliet om

16:9 mammon Arameiska för "rikedom". Pengarna personifieras här som en avgud att slava under. **16:10** Luk 19:17. **16:12** det som ska bli ert Lärjungarna jämförs här med ännu omyndiga barn (jfr Rom 8:17f, Gal 4:1f). **16:13** Matt 6:24. **16:13** hata Troligen i betydelsen sätta i andra hand (jfr not till Luk 14:26). **16:14** 1 Tim 6:10. **16:15** 1 Sam 16:7, Ps 7:10, Matt 23:28, Luk 18:9. **16:16** Matt 11:12f, Luk 14:23.

Guds rike, och alla uppmanas enträget att komma in.

¹⁷ Men förr ska himmel och jord förgå än att en enda prick av lagen faller bort.

¹⁸ Den som skiljer sig från sin hustru och gifter sig med en annan begår äktenskapsbrott, och den som gifter sig med en fränksild kvinna begår äktenskapsbrott.

Den rike mannen och Lasarus

¹⁹ Det var en rik man som gick klädd i purpur och fint linne och levde i fest och lyx varje dag.

²⁰ Men vid hans port låg en fattig man som hette Lasarus, full av sår.

²¹ Han längtade efter att få äta sig mätt på det som föll från den rikes bord. Hundarna kom till och med och slickade hans sår.

²² Så dog den fattige, och han fördes av änglarna till platsen vid Abrahams sida.

Även den rike dog och blev begravd.

²³ I helvetet, där han plågades, lyfte han sin blick och fick se Abraham långt borta och Lasarus hos honom.

²⁴ Då ropade han: Fader Abraham! Förbarma dig över mig och skicka Lasarus att doppa sin

16:16 uppmanas enträget att Annan Översättning: "trängs för att". **16:17** Matt 5:18, Luk 21:33. **16:17** prick Ett kort streck med vilket en hebreisk bokstav särskildes från en annan.

16:18 Matt 5:32, 19:9, Mark 10:11, 1 Kor 7:10f. **16:21** hundarna Lösågående hundar åt avfall och var en bild för orenhet (2 Mos 22:31, Ords 26:11).

16:22 platsen vid Abrahams sida Hedersplatsen. Annan Översättning: "Abrahams famn". **16:23** helvetet Grek. Hades. Annan Översättning: "dödsriket" (jfr Upp 20:13-14). **16:24** Jes 65:13, Mark 9:48.

fingertopp i vatten och svalka min tunga, för jag plågas i den här elden.

²⁵ Men Abraham svarade: Mitt barn, kom ihåg att du fick ut ditt goda medan du levde, och Lasarus fick ut det onda. Nu får han tröst här, medan du får plåga.

²⁶ Och dessutom är det satt en stor gapande klyfta mellan oss och er, för att de som vill gå över härifrån till er inte ska kunna det, och inte heller kommer någon därifrån över till oss.

²⁷ Mannen sade: Då ber jag dig, fader, att du skickar honom till min fars hus.

²⁸ Jag har fem bröder, och han måste varna dem så att inte de också kommer hit till plågans plats.

²⁹ Men Abraham sade: De har Mose och profeterna. De ska lyssna till dem.

³⁰ Nej, fader Abraham, svarade han, men om någon kommer till dem från de döda omvänder de sig.

³¹ Abraham sade till honom: Lyssnar de inte till Mose och profeterna, så låter de sig inte övertygas ens om någon uppstår från de döda."

17

Förförelser, synd och förlåtelse

¹ Jesus sade till sina lärjungar: "Förförelserna måste komma, men ve den genom vilken de kommer!

² Det hade varit bättre för honom att få en kvarnsten hängd om halsen och bli kastad i havet än att han förleder en av dessa små.

³ Var på er vakt! Om din broder syndar, så tillrättvisa honom, och om han ångrar sig, så förlåt honom.

⁴ Även om han syndar mot dig sju gånger om dagen och kommer tillbaka till dig sju gånger och säger: Jag ångrar mig, så ska du förlåta honom."

Tro och tjänst

⁵ Då sade apostlarna till Herren: "Ge oss mer tro!"

⁶ Herren svarade: "Om ni har tro, bara som ett senapskorn, ska ni kunna säga till det här mulldärstrådet: Ryck upp dig med rötterna och plantera dig i havet! Och det skulle lyda er.

⁷ Om någon av er har en tjänare som plöjer eller vallar får, säger han då när tjänaren kommer hem från marken: Kom nu och sätt dig till bords?"

⁸ Säger han inte snarare: Laga något till kvällsmat åt mig, och fäst upp dina kläder och passa upp mig medan jag äter och dricker. Sedan kan du själv äta och dricka.

⁹ Inte tackar han tjänaren för att han gjorde det han fick i uppdrag?"

¹⁰ På samma sätt ska också ni säga, när ni har gjort allt som ni fått i uppdrag: Vi är odugliga tjänare. Vi har bara gjort vår plikt."

De tio spetälska

¹¹ På sin vandring mot Jerusalem tog Jesus vägen

17:3 3 Mos 19:17, Matt 18:15, 21f. **17:6** Matt 17:20, 21:21, Mark 11:23. **17:6** som ett senapskorn Det minsta (1-2 mm) av alla frön som användes i jordbruket. **17:11** Luk 9:51, 13:22.

mellan Samarien och Galileen.

¹² När han var på väg in i en by möttes han av tio spetälska män. De stannade på avstånd

¹³ och ropade: "Jesus, Mästare, förbarma dig över oss!"

¹⁴ Han såg dem och sade till dem: "Gå och visa er för prästerna." Och medan de var på väg dit, blev de rena.

¹⁵ När en av dem såg att han var botad, vände han tillbaka och prisade Gud med hög röst

¹⁶ och föll ner på sitt ansikte för Jesu fötter och tackade honom. Han var samarier.

¹⁷ Jesus frågade honom: "Blev inte alla tio rena? Var är de nio andra?"

¹⁸ Fanns det ingen som vände tillbaka för att ge Gud äran utom den här främlingen?"

¹⁹ Och han sade till honom: "Res dig och gå. Din tro har frälst dig."

Guds rikes ankomst

²⁰ Då Jesus blev tillfrågad av fariseerna om när Guds rike skulle komma, svarade han: "Guds rike kommer inte så att man kan se det med ögonen.

²¹ Ingen ska kunna säga: Se, här är det, eller: Där är det. Nej, Guds rike är mitt ibland er."

²² Till lärjungarna sade han: "Det ska komma en tid då ni längtar efter att få se en enda av

17:11 vägen mellan Samarien och Galileen gick troligen längs gränsen mellan de två regionerna ner mot Jordandalen. **17:12**

3 Mos 13:45f. **17:14** 3 Mos 14:2f, Luk 5:14. **17:14** visa er för prästerna för att bli friskförklarade och återupptagna i folkets gemenskap (se 3 Mos 14:2f). **17:16** samarier Ett illa sett halvjudiskt blandfolk (se not till 10:33). **17:20** Joh 3:3f, 18:36. **17:21** mitt

ibland er Annan översättning: "inom er". **17:22** 2 Kor 5:7.

Människosonens dagar, men ni kommer inte att få det.

²³ Man ska säga till er: Se, där är han! eller: Här är han. Men gå inte dit och följ inte med.

²⁴ För liksom blixten flamar till och lyser från himlens ena ände till den andra, så ska Människosonen vara på sin dag.

²⁵ Men först måste han lida mycket och bli förkastad av det här släktet.

²⁶ Så som det var på Noas tid, så ska det vara under Människosonens dagar.

²⁷ Folk åt och drack, gifte sig och blev bortgifta, ända till den dag då Noa gick in i arken. Då kom floden och gjorde slut på dem alla.

²⁸ På samma sätt var det på Lots tid: de åt och drack, köpte och sålde, planterade och byggde,

²⁹ men den dag då Lot lämnade Sodom regnade eld och svavel från himlen och gjorde slut på dem alla.

³⁰ På samma sätt ska det bli den dag då Människosonen uppenbarar sig.

³¹ Den dagen ska den som är uppe på taket och har sina saker i huset inte gå ner och hämta dem. På samma sätt ska den som är ute på åkern inte återvända hem.

³² Tänk på Lots hustru!

³³ Den som försöker bevara sitt liv ska mista det, men den som mister sitt liv, han ska rädda det.

17:23 Matt 24:23f, Mark 13:21, Luk 21:8. **17:25** Luk 9:22, 18:31f.

17:26 1 Mos 6:11f, Matt 24:37f, 1 Petr 3:20. **17:28** 1 Mos 19:14f.

17:28 Noas tid ... Lots tid Se 1 Mos 6-9, 19. **17:29** 1 Mos 19:24f, Jud v 7. **17:31** Matt 24:17f, Mark 13:15f, Luk 21:21. **17:32** 1 Mos 19:26.

17:33 Matt 10:39, Luk 9:24, Joh 12:25.

³⁴ Jag säger er: Den natten ska två ligga i samma säng. Den ene ska tas med och den andre lämnas kvar.

³⁵ Två kvinnor ska mala tillsammans. Den ena ska tas med och den andra lämnas kvar."

³⁷ De frågade honom: "Var då, Herre?" Han svarade dem: "Där kroppen ligger, där samlas gamarna."

18

Änkan och domaren

¹ Jesus berättade för dem en liknelse för att visa att de alltid ska be utan att tröttna:

² "I en stad fanns en domare som varken fruktade Gud eller hade respekt för människor.

³ I samma stad fanns en änka som kom till honom gång på gång och sade: Ge mig rätt mot min motpart!

⁴ En tid ville han inte, men sedan sade han till sig själv: Även om jag inte fruktar Gud eller har respekt för människor

⁵ ska jag ändå ge den här änkan rätt, eftersom hon är så besvärlig. Annars pinar hon till slut livet ur mig med sitt springande."

⁶ Och Herren sade: "Hör vad den orättfärdige domaren säger.

17:34 Matt 24:40f. **17:35** mala i handkvarnen, mellan två platta stenar, maldes hushållets säd (5 Mos 24:6). **17:35** Några handskrifter tillägger (vers 36): "Två män ska vara ute på fältet. Den ene ska tas med och den andre lämnas kvar." Jfr Matt 24:40. **17:37** Matt 24:28. **18:1** Luk 11:5f, Rom 12:12, Ef 6:18, Kol 4:2, 1 Tess 5:17.

18:5 pinar ... livet ur mig med sitt springande Annan översättning: "kommer ... och slår mig i ansiktet".

7 Skulle då inte Gud skaffa rätt åt sina utvalda som ropar till honom dag och natt? Han lyssnar tålmodigt till dem.

8 Jag säger er: Han ska snart skaffa dem rätt. Men ska Människosonen finna tron på jorden när han kommer?"

Farisén och tullindrivaren

9 För några som var säkra på att de själva var rättfärdiga och som föraktade andra berättade Jesus också denna liknelse:

10 "Två personer gick upp till templet för att be. Den ene var farisé och den andre tullindrivare.

11 Farisén stod och bad för sig själv: Gud, jag tackar dig för att jag inte är som andra människor: roffare, brottslingar, äktenskapsbrytare eller som den där tullindrivaren.

12 Jag fastar två gånger i veckan, jag ger tionde av allt jag får in.

13 Men tullindrivaren stod långt borta och vågade inte ens lyfta blicken mot himlen, utan slog sig mot bröstet och bad: Gud, förlåt en syndare som mig.

18:7 Upp 6:10. **18:7** Han lyssnar tålmodigt till dem Annan översättning: "Dröjer han när det gäller dem?" **18:8** 1 Tim 4:1.

18:9 Joh 7:49. **18:11** Luk 16:15, Upp 3:17. **18:12** Matt 23:23.

18:12 fastar två gånger i veckan Fromma fariseer fastade enligt Didache varje måndag och torsdag. **18:12** tionde av allt jag får

in Odlaren skulle ge tionde av skörden till templet (3 Mos 27:30), men fromma fariseer gav tionde även av sådant de köpte utifall odlaren hade försummat sin plikt. **18:13** Esra 9:6, Ps 51:3, Luk 23:48.

18:13 slog sig mot bröstet Ett uttryck för sorg (Jes 32:12, Luk 23:48).

14 Jag säger er: Han gick hem rättfärdig, inte den andre. Var och en som upphöjer sig ska bli förödmjukad, men den som ödmjukar sig ska bli upphöjd."

Jesus och barnen

15 Man bar också fram spädbarn till Jesus för att han skulle röra vid dem. När lärjungarna såg det, visade de bort dem.

16 Men Jesus kallade dem till sig och sade: "Låt barnen komma till mig och hindra dem inte, för Guds rike tillhör sådana som de.

17 Jag säger er sanningen: Den som inte tar emot Guds rike som ett barn kommer aldrig dit in."

Jesus och den rike mannen

18 En högt uppsatt man frågade Jesus: "Gode Mästare! Vad ska jag göra för att få evigt liv?"

19 Jesus sade till honom: "Varför kallar du mig god? Ingen är god utom Gud.

20 Buden kan du: *Du ska inte begå äktenskapsbrott. Du ska inte mörda. Du ska inte stjäla. Du ska inte vittna falskt. Hedra din far och din mor.*"

21 Mannen sade: "Allt det har jag hållit sedan jag var ung."

22 När Jesus hörde det, sade han till honom: "Ett fattas fortfarande för dig. Sälj allt du äger och dela

18:14 Job 22:29f, Matt 23:12, Luk 14:11, 1 Petr 5:5. **18:15** Matt 19:13f, Mark 10:13f. **18:17** Matt 18:3. **18:18** Matt 19:16f, Mark 10:17f, Luk 10:25f. **18:18** En högt uppsatt man Troligen föreståndare för en synagoga eller medlem av Stora rådet. **18:20** 2 Mos 20:12f, 5 Mos 5:16f. **18:21** sedan jag var ung En judisk pojke ansågs moraliskt myndig först från tretton års ålder. **18:22** Matt 6:19f, Luk 13:33.

ut till de fattiga. Då kommer du att ha en skatt i himlen. Kom sedan och följ mig."

²³ När mannen hörde detta blev han djupt bedrövad, för han var mycket rik.

²⁴ Jesus såg att han var bedrövad och sade: "Hur svårt är det inte för dem som har pengar att komma in i Guds rike!

²⁵ Det är lättare för en kamel att komma igenom ett nålsöga än för en rik att komma in i Guds rike."

²⁶ De som hörde det sade: "Vem kan då bli frälst?"

²⁷ Han svarade: "Det som är omöjligt för människor är möjligt för Gud."

²⁸ Då sade Petrus: "Vi har lämnat det vi hade och följt dig."

²⁹ Jesus sade till dem: "Jag säger er sanningen: Var och en som har lämnat hus eller hustru eller syskon eller föräldrar eller barn för Guds rike

³⁰ ska få mångdubbelt igen redan i den här världen, och sedan evigt liv i den kommande världen."

Jesus talar en tredje gång om sin död

³¹ Jesus tog de tolv åt sidan och sade till dem: "Se, vi går upp till Jerusalem, och allt som är skrivet om Människosonen genom profeterna ska gå i uppfyllelse.

³² Han ska utlämnas åt hedningarna, och de ska

18:24 1 Tim 6:9f. **18:24** att han var bedrövad Andra handskrifter: "honom". **18:25** en kamel Grek. kámelos. Några handskrifter har kámilos som betyder "rep", vilket kan tyckas passa bättre ihop med nålsögat. Den traditionella läsningen med "kamel" har dock starkare stöd i handskrifterna. **18:27** Jer 32:17, Sak 8:6, Luk 1:37.

18:28 Matt 19:27f, Mark 10:28f, Luk 5:11. **18:31** Ps 22:2, Jes 53, Matt 20:17f, Mark 10:32f. **18:32** Luk 23:1, Joh 18:28.

håna och skymfa honom, spotta på honom,
33 gissla honom och döda honom. Och på tredje dagen ska han uppstå."

34 Men lärjungarna förstod ingenting av detta. Det var fördolt för dem, och de fattade inte vad han menade.

Den blinde vid Jeriko

35 När Jesus närmade sig Jeriko satt en blind man vid vägen och tiggde.

36 Han hörde folk gå förbi och frågade vad som hände.

37 Man berättade för honom att Jesus från Nasaret gick förbi,

38 och då ropade han: "Jesus, Davids son, förbarma dig över mig!"

39 De som gick främst sade åt honom att vara tyst, men han ropade bara ännu mer: "Davids son, förbarma dig över mig!"

40 Jesus stannade och befalldes att mannen skulle ledas fram till honom. När han kom närmare frågade Jesus:

41 "Vad vill du att jag ska göra för dig?" Han svarade: "Herre, gör så att jag kan se igen!"

42 Jesus sade till honom: "Du får din syn. Din tro har frälst dig."

43 Genast kunde han se, och han följde Jesus och prisade Gud. Och allt folket som såg det prisade Gud.

19

Tullindrivaren Sackeus

¹ Jesus kom in i Jeriko och vandrade genom staden.

² Där fanns en man som hette Sackeus. Han var förman vid tullen, och han var rik.

³ Han ville se vem Jesus var men kunde inte för folkets skull, eftersom han var liten till växten.

⁴ Då sprang han i förväg och klättrade upp i ett mulbärsfikonträd för att se honom, eftersom Jesus skulle komma den vägen.

⁵ När Jesus kom till det stället, såg han upp och sade till honom: "Sackeus, skynda dig ner, för i dag måste jag gästa ditt hem."

⁶ Sackeus skyndade sig ner och tog emot honom med glädje.

⁷ Alla som såg det mumlade förargat: "Han tog in hos en syndare."

⁸ Men Sackeus stod där och sade till Herren: "Hälften av det jag har, Herre, ger jag till de fattiga. Och har jag lurat någon på något, betalar jag fyrdubbelt igen."

⁹ Jesus sade till honom: "I dag har frälsning kommit till det här huset, för också han är en Abrahams son.

¹⁰ Människosonen har kommit för att söka upp och frälsa det som var förlorat."

19:2 förman vid tullen Som sådan var han illa sedd av folket (se not till till 3:12). **19:7** Luk 15:2. **19:8** 2 Mos 22:1, 4 Mos 5:6f, Luk 3:12f. **19:8** stod där Annan översättning: "stod upp" eller "stannade". **19:8** fyrdubbelt igen Dvs långt mer än den lagenliga ersättningen (jfr 3 Mos 6:2f, 2 Mos 22:1). **19:10** Hes 34:16, Luk 5:32, 1 Tim 1:15.

Liknelsen om punden

11 När de lyssnade till detta berättade Jesus ännu en liknelse, eftersom han var nära Jerusalem och de tänkte sig att Guds rike nu genast skulle komma på ett synligt sätt.

12 Han sade: "En man av ädel börd reste till ett land långt bort för att bli kung och sedan komma tillbaka.

13 Han kallade till sig tio av sina tjänare och gav dem tio pund och sade till dem: Gör affärer med det här tills jag kommer tillbaka.

14 Men hans landsmän hatade honom och skickade sändebud efter honom för att säga: Vi vill inte ha honom till kung över oss.

15 När han sedan kom tillbaka och hade blivit kung, lät han kalla till sig tjänarna som han hade gett pengarna. Han ville veta vad de hade tjänat.

16 Den förste kom fram och sade: Herre, ditt pund har gett tio pund till.

17 Då sade kungen: Bra, du gode tjänare. Eftersom du var trogen i det minsta ska du ha ansvar för tio städer.

18 Den andre kom fram och sade: Ditt pund, herre, har gett fem pund.

19 Kungen sade till honom: Och du ska styra över fem städer.

19:12 Matt 25:14f, Mark 13:34. **19:12** en man av ädel börd Jesu liknelse är troligen baserad på Herodes son Arkelaus (Matt 2:22), som efter faderns död år 4 f Kr reste till Rom för att få sin kungatitel bekräftad innan han kunde återvända och regera. **19:13** pund Grek. "mina". Motsvarade 100 denarer eller fyra månadslöner för den enkle arbetaren. **19:14** Joh 1:11. **19:17** Luk 16:10.

²⁰ Därefter kom en annan tjänare och sade: Herre, här är ditt pund. Jag har haft det undanlagt i en duk.

²¹ Jag var nämligen rädd för dig, för du är en sträng man. Du tar ut vad du inte har satt in och skördar vad du inte har sått.

²² Hans herre sade till honom: Efter dina egna ord ska jag döma dig, du usle tjänare! Så du visste att jag är en sträng man som tar ut vad jag inte har satt in och skördar vad jag inte har sått?

²³ Varför satte du då inte in mina pengar på banken, så att jag kunde få igen dem med ränta när jag kom?

²⁴ Och till dem som stod bredvid sade han: Ta ifrån honom pundet och ge det till honom som har tio pund.

²⁵ De sade: Herre, han har ju redan tio pund? –

²⁶ Ja, jag säger er: Var och en som har ska få, men den som inget har ska bli frångången även det han har.

²⁷ Men mina fiender som inte ville ha mig till kung över sig, hämta hit dem och hugg ner dem här inför mig."

Jesus rider in i Jerusalem

²⁸ När Jesus hade sagt detta gick han framför dem upp till Jerusalem.

²⁹ Då han närmade sig Betfage och Betania vid det berg som kallas Olivberget, sände han i väg två av lärjungarna

³⁰ och sade: "Gå in i byn där framme. När ni kommer in ska ni finna ett åsneförl som står bundet

och som ännu ingen har suttit på. Ta loss det och led hit det.

³¹ Och om någon frågar er varför ni lossar det, ska ni svara: Herren behöver det."

³² De som var utsända gav sig i väg och fann att det var som han hade sagt dem.

³³ De lossade fölet, och de som ägde det sade: "Varför tar ni loss fölet?"

³⁴ De svarade: "Herren behöver det."

³⁵ De ledde det till Jesus och lade sina mantlar på fölet och lät Jesus sitta upp.

³⁶ Och där han red fram bredde man ut sina mantlar på vägen.

³⁷ När han närmade sig slutningen av Olivberget, började hela skaran av lärjungar i sin glädje prisa Gud med hög röst för alla kraftgärningar de hade fått se:

³⁸ "Välsignad är han som kommer, kungen, i Herrens namn! Frid i himlen och ära i höjden!"

³⁹ Några fariseer i folkmassan sade då till honom: "Mästare, säg åt dina lärjungar!"

⁴⁰ Han svarade: "Jag säger er: Om de tiger, kommer stenarna att ropa."

Jesus gråter över Jerusalem

⁴¹ När Jesus kom närmare och såg staden, grät han över den

⁴² och sade: "Tänk om du i dag hade förstått, också du, vad som ger dig frid! Men nu är det dolt för dina ögon.

19:30 ännu ingen har suttit på Se 4 Mos 19:2, 5 Mos 21:3, 1 Sam 6:7.

19:35 Joh 12:12f. **19:38** Ps 118:25f, Luk 2:14. **19:40** Hab 2:11.

19:42 5 Mos 32:28f, Matt 13:14, Luk 8:10.

⁴³ Dagar ska drabba dig då dina fiender bygger en belägringsvall runt dig och omringar och pressar dig från alla håll.

⁴⁴ De ska slå dig och dina barn i dig till marken och inte lämna sten på sten i dig, därför att du inte förstod den tid då Herren besökte dig."

Jesus i templet

⁴⁵ Sedan gick Jesus in på tempelplatsen och började driva ut dem som sålde där.

⁴⁶ Han sade till dem: "Det står skrivet: *Mitt hus ska vara ett bödens hus*. Men ni har gjort det till *ett rövarnäste!*"

⁴⁷ Och han undervisade i templet varje dag. Överstepräster, de skriftlärda och folkets ledare sökte efter ett tillfälle att röja honom ur vägen,

⁴⁸ men de kunde inte komma på hur de skulle göra det, eftersom allt folket höll sig nära honom och lyssnade ivrigt.

20

Jesu fullmakt ifrågasätts

¹ En dag när Jesus undervisade folket i templet och förkunnade evangeliet, kom överstepräster och de skriftlärda fram tillsammans med de äldste

19:44 1 Kung 9:7f, Mika 3:12, Mark 1:15, Luk 12:56, 21:6. **19:44** den tid då Herren besökte dig Ordagrant: "din besökelsestid". **19:45**

Matt 21:12f, Mark 11:15f, Joh 2:14f. **19:45** driva ut dem som sålde där Pilgrimer kunde växla till den lokala valutan och köpa offerdjur (5 Mos 14:26) i butiker utanför själva tempelplatsen. När affärsverksamheten flyttade in i templet, störde det rabbinernas undervisning (Luk 2:46) och hedningarnas böner (Jes 56:7). **19:46**

Jes 56:7, Jer 7:11. **19:47** Luk 21:37, Joh 8:37. **20:1** Matt 21:23f, Mark 11:27f.

2 och frågade honom: "Säg oss: Vad har du för fullmakt att göra detta? Vem är det som har gett dig den fullmakten?"

3 Han svarade dem: "Jag vill också fråga er en sak. Säg mig:

4 Johannes dop, var det från himlen eller från människor?"

5 De samrådde med varandra och sade: "Om vi säger: Från himlen, så säger han: Varför trodde ni då inte på honom?"

6 Men om vi säger: Från människor, så kommer allt folket att stena oss. De är ju övertygade om att Johannes var en profet."

7 Därför svarade de att de inte visste varifrån det var.

8 Jesus sade till dem: "Då säger inte heller jag till er vad jag har för fullmakt att göra det här."

Liknelsen om de onda vinodlarna

9 Sedan började han berätta denna liknelse för folket: "En man planterade en vingård. Han arrenderade ut den till vinodlare och reste bort för en längre tid.

10 När tiden var inne sände han en tjänare till vinodlarna för att de skulle ge honom hans del av vingårdens frukt. Men vinodlarna slog honom och skickade i väg honom tomhänt.

11 Då sände han en annan tjänare. Också honom slog de och förnedrade och skickade i väg tomhänt.

12 Sedan sände han en tredje tjänare. Men även honom slog de blodig och kastade ut.

13 Då sade vingårdens herre: Vad ska jag göra? Jag ska sända min älskade son. Honom ska de väl ha respekt för.

14 Men när vinodlarna fick se honom, samrådde de med varandra och sade: Här är arvtagaren! Vi dödar honom, så blir arvet vårt.

15 Och de kastade ut honom ur vingården och dödade honom.

Vad ska nu vingårdens herre göra med dem?

16 Han ska komma och döda dessa vinodlare och ge vingården till andra." När de hörde detta, sade de: "Det får inte hända!"

17 Men han såg på dem och frågade: "Vad menas då med det här stället i Skriften: *Stenen som husbyggarna förkastade har blivit en hörnsten?*

18 Den som faller på den stenen blir sönderslagen, och den som stenen faller på blir krossad."

19 De skriftlärdade och översteprästerne ville då gripa honom på en gång, men de vågade inte för folket. De förstod att det var dem som han hade talat om i liknelsen.

Skatt till kejsaren

20 De höll Jesus under uppsikt och skickade ut några spioner som skulle låtsas vara ärliga för att få fast honom för något som han sade, så att de kunde utlämna honom åt ståthållarens makt och myndighet.

21 De frågade honom: "Mästare, vi vet att du talar och undervisar rätt och inte tar parti för någon utan lär ut sanningen om Guds väg.

20:17 Jes 28:16, Apg 4:11, Rom 9:33. **20:17** Ps 118:22. **20:18**
Jes 8:14f, Dan 2:34. **20:19** Matt 21:46, Luk 19:47f. **20:20**
Matt 22:15f, Mark 12:13f, Luk 11:53f.

22 Är det tillåtet för oss att betala skatt till kejsaren eller inte?"

23 Men han genomskådade deras list och sade till dem:

24 "Visa mig en denar. Vems bild och inskrift har den?" De svarade: "Kejsarens."

25 Han sade till dem: "Ge då kejsaren det som tillhör kejsaren, och Gud det som tillhör Gud."

26 De lyckades inte få fast honom för något som han sade inför folket utan teg, förundrade över hans svar.

Frågan om uppståndelsen

27 Sedan kom det fram några saddukeer, de som förnekar att det finns en uppståndelse. De frågade Jesus:

28 "Mästare! Mose gav oss föreskriften att *om någon har en bror som är gift men dör barnlös, så ska han gifta sig med änkan och skaffa barn åt sin bror.*

29 Nu fanns där sju bröder. Den förste tog sig en hustru men dog barnlös.

30 Den andre

31 och den tredje gifte sig med henne, och så gjorde alla sju, men de dog och efterlämnade inga barn.

32 Till slut dog också kvinnan.

20:22 att betala skatt till kejsaren En tvistefråga, eftersom skatten innebar att erkänna Roms överhöghet. Detta såg de nationalistiska seloterna som ett svek mot Israels Gud, medan fariseerna och saddukeerna accepterade situationen. **20:24** denar Ett litet romerskt silvermynt, värt en hel dagslön för den enkle arbetaren (Matt 20:2). **20:25** Rom 13:7. **20:27** Matt 22:23f, Mark 12:18f. **20:27** saddukeer Aristokratiska präster som samarbetade med romarna och vakade över ordningen i templet (Apg 4:1f). **20:28** 5 Mos 25:5, Matt 22:24. **20:28** Mose gav oss föreskriften Se 5 Mos 25:5-6.

33 Så vems hustru blir hon vid uppståndelsen? Alla sju var ju gifta med henne."

34 Jesus svarade dem: "De som lever i den här världen gifter sig och blir bortgifta.

35 Men de som anses värdiga att nå den andra världen och uppståndelsen från de döda, de varken gifter sig eller blir bortgifta.

36 De kan inte dö längre, för de är som änglarna och är Guds barn, eftersom de är uppståndelsens barn.

37 Men att de döda uppstår, det har också Mose visat vid stället om törnbusken, när han kallar Herren *Abrahams Gud och Isaks Gud och Jakobs Gud*.

38 Han är inte de dödas Gud utan de levandes. För honom är alla levande."

39 Då sade några av de skriftlärdade: "Mästare, bra sagt!"

40 Sedan vågade de inte ställa någon mer fråga till honom.

Vem Messias är

41 Jesus sade till dem: "Hur kan man säga att Messias är Davids son?

42 David säger ju själv i Psaltaren: *Herren sade till min Herre: Sätt dig på min högra sida*

43 *tills jag lagt dina fiender som en pall under dina fötter.*

20:37 2 Mos 3:6. **20:38** Rom 14:8. **20:39** bra sagt De skriftlärdade fariseerna var motståndare till saddukeerna (jfr Apg 23:6f). **20:42** Apg 2:34f, Hebr 1:13, 10:12f. **20:42** Ps 110:1. I psalmen talar Gud Fadern till Messias, Guds Son (jfr Apg 2:34f, 1 Kor 15:25). **20:43** 1 Kor 15:25. **20:43** som en pall under dina fötter Ett uttryck för triumf (jfr Jos 10:24).

44 David kallar honom alltså Herre. Hur kan han då vara hans son?"

Jesus varnar för de skriftlärd

45 Medan allt folket hörde på sade Jesus till sina lärjungar:

46 "Akta er för de skriftlärd, som njuter av att gå runt i långa mantlar och älskar att bli hälsade på torgen och få de främsta platserna i synagogorna och hedersplatserna vid festmåltiderna.

47 De äter änkorna ur husen och ber långa böner för syns skull. De ska få en så mycket strängare dom."

21

Änkans offergåva

1 Jesus lyfte blicken och såg hur de rika lade sina gåvor i offerkistan.

2 Men han såg också hur en fattig änka lade i två små kopparmynt.

3 Då sade han: "Jag säger er sanningen: Den här fattiga änkan gav mer än alla de andra.

4 Alla andra gav av sitt överflöd i offerkistan, men hon gav i sin fattigdom allt hon hade att leva på."

Templet ska förstöras

20:44 David kallar honom alltså Herre Profeten David erkänner den kommande Frälsaren som sin Herre (jfr 1 Petr 1:10f) trots att denne är hans ättling (Rom 1:3). **20:46** Matt 23:5f, Mark 12:38f, Luk 11:43.

21:1 2 Kung 12:9, Mark 12:41f. **21:1** offerkistan Skattkammaren vid kvinnornas förgård hade enligt Mishna tretton trumpetformade hål för folkets tempelskatt och frivilliga gåvor till omkostnader för offer. **21:2** kopparmynt Grek. leptón, det minsta myntet. 128 leptá motsvarade en denar eller dagslön.

21:3 2 Kor 8:12.

⁵ När några talade om hur templet var utsmyckat med vackra stenar och tempelgåvor, sade Jesus:

⁶ "Detta som ni ser – det ska komma dagar då här inte lämnas sten på sten. Allt ska rivs ner."

Nöd och förföljelse

⁷ Då frågade de honom: "Mästare, när ska det ske? Och vad blir tecknet när det ska hända?"

⁸ Han svarade: "Se till att ni inte blir vilseledda. Många ska komma i mitt namn och säga: Jag är Messias, och: Tiden är nära. Följ dem inte!"

⁹ Och när ni får höra om krig och uppror, så bli inte förskräckta. Sådant måste först hända, men slutet kommer inte genast."

¹⁰ Sedan sade han till dem: "Folk ska resa sig mot folk och rike mot rike.

¹¹ Det ska bli stora jordbävningar och svält och pest på den ena platsen efter den andra, och skrämmande syner och väldiga tecken från himlen.

¹² Men innan allt detta händer ska man gripa och förfölja er. Man ska utlämna er åt synagogor och fångelser och ställa er inför kungar och ståthållare för mitt namns skull.

¹³ Då får ni tillfälle att vittna.

¹⁴ Bestäm er för att inte förbereda några försvarstal,

21:5 Matt 24:1f, Mark 13:1f. **21:5** hur templet var utsmyckat Jerusalems tempel var det största och ståtligaste byggnadsverket i regionen, en källa till nationell stolthet (jfr Joh 2:20). **21:6**

1 Kung 9:7f, Mika 3:12, Luk 19:44. **21:8** Luk 17:23, Ef 5:6, Kol 2:8, 2 Tess 2:3. **21:10** Jes 19:2, Matt 24:7f, Mark 13:8f. **21:12**

Matt 10:17f, Joh 15:19f, Apg 4:3, 5:18, 12:1f, 16:22f. **21:14** Luk 12:11f.

15 för jag ska ge er en mun och en vishet som ingen av era fiender ska kunna stå emot eller säga emot.

16 Ni kommer att bli förrådda till och med av föräldrar och syskon och släktingar och vänner, och en del av er ska man döda.

17 Och ni kommer att bli hatade av alla för mitt namns skull.

18 Men inte ett hår på ert huvud ska gå förlorat.

19 Genom att stå fasta ska ni vinna era själar.

Jerusalems förstörelse

20 När ni ser Jerusalem omringas av armeer, då vet ni att dess förstörelse är nära.

21 Då måste de som är i Judeen fly till bergen, och de som är inne i staden måste lämna den, och de som är ute på landet får inte gå in i staden.

22 Det är straffets tid, då allt som är skrivet ska gå i uppfyllelse.

23 Ve dem som väntar barn eller ammar under de dagarna, för landet ska drabbas av stor nöd och vredesdomen ska nå detta folk.

24 De ska falla för svärdsegg och föras bort som fångar till alla hednafolk, och Jerusalem ska trampas av hedningar tills hedningarnas tider är fullbordade.

Människosonen kommer

21:15 2 Mos 4:12, Apg 6:10. **21:16** Mika 7:6, Matt 10:21f. **21:18** Matt 10:30, Luk 12:7. **21:19** Hebr 10:36, Upp 2:10. **21:20** Dan 9:27, Matt 24:15f, Mark 13:14f. **21:21** Luk 17:31. **21:22** 5 Mos 32:35, Jer 46:10, Hos 9:7. **21:24** 5 Mos 28:64, Rom 11:25, Upp 11:2.

25 Tecken ska visa sig i solen och månen och stjärnorna, och på jorden ska folken gripas av ångest och stå rädlösa vid havets och vågornas dån.

26 Människor ska tappa andan av skräck i väntan på det som ska drabba världen, för himlens makter ska skakas.

27 Då ska man se Människosonen komma i ett moln med stor makt och härlighet.

28 Men när det här börjar hända, så räta på er och lyft era huvuden, för er befrielse närmar sig."

29 Han gav dem också en liknelse: "Se på fikonträdet och alla andra träd.

30 När ni ser att de knoppas, förstår ni av er själva att sommaren redan är nära.

31 På samma sätt vet ni, när ni ser detta hända, att Guds rike är nära.

32 Jag säger er sanningen: Det här släktet ska inte förgå förrän allt detta sker.

33 Himmel och jord ska förgå, men mina ord ska aldrig förgå.

34 Men akta er för att tynga era hjärtan med festande, rus och livets bekymmer så att den dagen plötsligt drabbar er

35 som en snara, för den ska drabba alla som bor över hela jorden.

21:25 Jes 13:10, Hes 32:7, Joel 2:10, Matt 24:29, Upp 6:12. **21:26**

tappa andan Annan översättning: "ge upp andan" (alltså dö).

21:27 Dan 7:13, Matt 26:64, Luk 9:26, Apg 1:11. **21:28** Rom 8:23.

21:29 Matt 24:32f, Mark 13:28f. **21:32** det här släktet Grek. geneá betyder både "generation" och "folk". Jerusalems förstörelse kom inom samma generation (år 70 e Kr), medan det judiska folket ska bevaras som folk fram till Kristi återkomst. **21:33** Ps 102:27, Jes 40:8, Hebr 1:11. **21:34** Rom 13:13, 1 Tess 5:6, 1 Petr 4:7. **21:35**

1 Tess 5:2f, 2 Petr 3:10, Upp 3:3.

³⁶ Var ständigt vakna och be om kraft att undfly allt som ska ske och kunna bestå inför Människosonen."

³⁷ Under dagarna var han i templet och undervisade, men på kvällarna gick han ut och övernattade på det berg som kallas Olivberget.

³⁸ Och tidigt på morgonen kom allt folket till honom i templet för att lyssna på honom.

22

Onda planer mot Jesus

¹ Det osyrade brödets högtid, som kallas påsk, var nu nära.

² Översteprästerna och de skriftlärda sökte efter ett sätt att röja Jesus ur vägen, men de var rädda för folket.

³ Då for Satan in i Judas, som kallades Iskariot och var en av de tolv.

⁴ Han gick bort och talade med översteprästerna och ledarna för tempelvakten om hur han skulle kunna utlämna Jesus åt dem.

⁵ De blev glada och kom överens om att ge honom pengar.

⁶ Han samtyckte och sökte nu efter ett lämpligt tillfälle att utlämna honom åt dem utan att folket var med.

21:36 Matt 24:42, Mark 13:33. **21:37** Luk 19:47. **22:1** 2 Mos 12:1f, Matt 26:1f, Mark 14:1f. **22:1** påsk Hebr. pésachbetyder "passera", "skona" (2 Mos 12:13), och firas till minne av Israels räddning ur Egypten. I fullmånens sken den 14:e Nisan (mars-april) åt man det offerade påskalammets och firade sedan "det osyrade brödets högtid" i sju dagar (2 Mos 12:17). **22:2** Luk 20:19. **22:3** Matt 26:14f, Mark 14:10f, Joh 13:3, 27.

Den sista påskmåltiden förbereds

⁷ Så kom den dag i det osyrade brödets högtid då påskalammet skulle slaktas.

⁸ Då sände Jesus i väg Petrus och Johannes och sade: "Gå och gör i ordning så att vi kan äta påskalammet."

⁹ De frågade honom: "Var vill du att vi gör i ordning?"

¹⁰ Han svarade dem: "När ni kommer in i staden ska ni mötas av en man som bär en vattenkruka. Följ honom till huset där han går in

¹¹ och säg till husets ägare: Mästaren frågar dig: Var är gästrummet där jag kan äta påskalammet med mina lärjungar?"

¹² Då ska han visa er en stor sal på övervåningen som är inredd. Gör i ordning där."

¹³ De gick och fann att det var som Jesus hade sagt dem. Och de gjorde i ordning påskalammet.

Den första nattvarden

¹⁴ När stunden var inne lade han sig till bords, och apostlarna tillsammans med honom.

22:7 2 Mos 12:14f, Matt 26:17f, Mark 14:12f. **22:10** en man som bär en vattenkruka Normalt en kvinnlig uppgift (jfr 1 Mos 24:11, Joh 4:7). Kanske tillhörde mannen esseerna, en from munkliknande grupp inom judendomen. **22:12** en stor sal på övervåningen Troligen samma sal där apostlarna samlades även längre fram (Apg 1:13). Fornkyrkliga traditioner placerar den vid esseernas kvarter i sydvästra Jerusalem. **22:12** inredd med textilier och divaner för måltiden. Vid finare måltider, som vid påsk, åt man på grekiskt manér halvliggande på divaner, stödd på vänster armbåge. **22:14** Matt 26:20, Mark 14:17.

15 Och han sade till dem: "Jag har längtat mycket efter att äta den här påskmåltiden med er innan mitt lidande börjar.

16 För jag säger er att jag inte kommer att äta den mer förrän den får sin fullbordan i Guds rike."

17 Och han tog en bägare, tackade Gud och sade: "Ta detta och dela mellan er.

18 För jag säger er: Från denna stund ska jag inte dricka av vinstockens frukt förrän Guds rike kommer."

19 Och han tog ett bröd, tackade Gud, bröt det och gav åt dem och sade: "Detta är min kropp som blir utgiven för er. Gör detta för att minnas mig."

20 På samma sätt tog han bägaren efter måltiden och sade: "Denna bägare är det nya förbundet genom mitt blod som blir utgjutet för er.

21 Men se, den som förråder mig har sin hand med mig på bordet.

22 Människosonen går bort som det är bestämt, men ve den människa genom vilken han blir förrådd!"

23 Då började de fråga varandra vem av dem det kunde vara som skulle göra det.

Vem är den störste?

24 Det uppstod också en dispyt bland dem om vem som skulle anses vara störst av dem.

25 Då sade Jesus till dem: "Folkens kungar betar sig som herrar över dem, och de som har makten kallar sig deras välgörare.

22:16 Luk 13:29.

22:19 Matt 26:26f, Mark 14:22f, 1 Kor 11:23f.

22:20 2 Mos 24:8, Jer 31:31f.

22:24 Matt 18:1, Mark 9:34, Luk 9:46.

22:25 Matt 20:25f, Mark 10:42f.

26 Men ni ska inte göra så. Den som är störst bland er ska vara som den yngste, och ledaren ska vara som tjänaren.

27 För vem är störst: den som ligger till bords eller den som betjänar? Är det inte den som ligger till bords? Men jag är här mitt ibland er som en tjänare.

28 Det är ni som har stått vid min sida under mina prövningar,

29 och jag överlämnar riket till er liksom min Far har överlämnat det till mig.

30 Ni ska äta och dricka vid mitt bord i mitt rike, och ni ska sitta på troner och döma Israels tolv stammar.

Jesus förutsäger Petrus förnekelse

31 Simon, Simon! Satan har begärt att få sålla er som vete.

32 Men jag har bett för dig, att din tro inte ska ta slut. Och när du en gång har omvänt dig, styrk då dina bröder."

33 Då sade Petrus till honom: "Herre, med dig är jag beredd att gå både i fängelse och i döden."

34 Jesus svarade: "Jag säger dig, Petrus: Tuppen kommer inte att gala i natt förrän du tre gånger har förnekat att du känner mig."

35 Sedan sade han till dem: "När jag sände ut er utan börs, väska och sandaler, saknade ni då något?" De svarade: "Nej, inget."

22:27 Joh 13:14f, Fil 2:7. **22:29** Luk 12:32. **22:30** Matt 19:28, Upp 3:21. **22:31** Amos 9:9, 1 Petr 5:8. **22:32** Joh 17:11, 15. **22:33** Matt 26:33f, Mark 14:29f, Joh 13:37. **22:35** Luk 9:3, 10:4.

³⁶ "Men nu", sade han, "ska den som har en börs ta med den, och likaså den som har en väska. Och den som inte har ett svärd ska sälja sin mantel och köpa sig ett,

³⁷ för jag säger er att detta som står skrivet måste uppfyllas på mig: *Han blev räknad bland förbrytare.* Det som är sagt om mig blir nu uppfyllt."

³⁸ De sade: "Herre, här är två svärd." Han svarade dem: "Det räcker."

Jesus i Getsemane

³⁹ Sedan gick Jesus ut till Olivberget som han brukade, och hans lärjungar följde honom.

⁴⁰ När han kom till platsen, sade han till dem: "Be att ni inte kommer i frestelse."

⁴¹ Och han drog sig undan från dem, ungefär ett stenkast, och föll på knä och bad:

⁴² "Far! Om du vill, så ta den här bägaren ifrån mig! Men ske inte min vilja, utan din."

⁴³ Då visade sig en ängel från himlen för honom och gav honom kraft.

⁴⁴ Han kom i svår ångest och bad allt ivrigare, och hans svett blev som blodsdroppar som föll ner på jorden.

⁴⁵ När han reste sig från bönen och kom till lärjungarna, fann han att de hade somnat av sorg.

⁴⁶ Då sade han till dem: "Varför sover ni? Res på er och be att ni inte kommer i frestelse."

22:37 Jes 53:12. **22:39** Matt 26:36f, Mark 14:32f, Joh 18:1f.

22:40 platsen Getsemane, en olivlund strax öster om Jerusalem (jfr Matt 26:36, Joh 18:1f). **22:42** Matt 6:10, Hebr 5:7f. **22:44**

Joh 12:27. **22:44** Verserna 43-44 saknas i vissa handskrifter.

22:46 be att Annan översättning: "be så att".

Jesus fångslas

47 Medan han ännu talade kom en folkhop, och han som hette Judas, en av de tolv, ledde dem. Han gick fram till Jesus för att kyssa honom.

48 Jesus sade till honom: "Judas, förråder du Människosonen med en kyss?"

49 När de som stod runt Jesus såg vad som höll på att hända, frågade de: "Herre, ska vi slå till med svärd?"

50 Och en av dem slog till mot översteprästens tjänare och högg av honom högra örat.

51 Men Jesus sade: "Låt det vara nog nu!" Och han rörde vid hans öra och helade honom.

52 Sedan sade Jesus till dem som hade kommit ut mot honom, översteprästerna och ledarna för tempelvakten och de äldste: "Som mot en rövare har ni gått ut med svärd och påkar.

53 Jag har varit med er i templet varje dag utan att ni grep mig. Men detta är er stund, nu råder mörkrets makt."

Petrus förnekar Jesus

54 Då grep de Jesus och förde bort honom och tog honom till översteprästens hus. Petrus följde efter på avstånd.

55 Mitt på gården tände de en eld och slog sig ner, och Petrus satte sig mitt ibland dem.

22:47 Matt 26:47f, Mark 14:43f, Joh 18:2f. **22:51** Låt det vara nog nu Annan översättning: "Låt dem göra det" (gripa Jesus). **22:53** Luk 19:47, 21:37, Joh 7:38, 8:20. **22:54** Matt 26:57f, Mark 14:53f, Joh 18:12f.

56 En tjänsteflicka såg honom sitta där vid elden, och hon betraktade honom noga och sade: "Den där var också med honom."

57 Men han nekade: "Nej, kvinna, jag känner honom inte."

58 Strax därefter fick en annan syn på honom och sade: "Du är också en av dem." Men Petrus svarade: "Människa, det är jag inte alls!"

59 Ungefär en timme senare var det en annan som bestämt försäkrade: "Visst var den där med honom. Han är ju galilé!"

60 Men Petrus sade: "Människa, jag förstår inte vad du pratar om!" Och genast, medan han ännu talade, gol tuppen.

61 Då vände Herren sig om och såg på Petrus. Och Petrus kom ihåg Herrens ord, att han hade sagt till honom: "Innan tuppen gal i natt ska du tre gånger förneka mig."

62 Och han gick ut och grät bittert.

Jesus hånas och ställs inför Rådet

63 Männen som bevakade Jesus hånade honom och slog honom.

64 De täckte över honom och frågade: "Profetera! Vem var det som slog dig?"

65 De sade också mycket annat hånfullt till honom.

66 När det blev dag samlades folkets äldste, både överstepräster och skriftlärda. De lät föra honom inför sitt råd

22:56 Matt 26:69f, Mark 14:66f, Joh 18:17f.

22:63 Jes 50:6,

Matt 26:67f, Mark 14:65.

22:66 Matt 27:1, Mark 15:1.

⁶⁷ och frågade: "Är du Messias, så säg det till oss!" Han svarade dem: "Om jag säger det till er tror ni det inte,

⁶⁸ och om jag frågar, svarar ni inte.

⁶⁹ Men här efter ska Människosonen sitta på Guds, den Allsmåktiges, högra sida."

⁷⁰ Då frågade alla: "Så du är alltså Guds Son?" Han svarade dem: "Ni själva säger att *Jag Är*."

⁷¹ De sade: "Behöver vi något mer vittnesmål? Vi har själva hört det från hans egen mun!"

23

Jesus inför Pilatus

¹ Alla de församlade bröt nu upp och förde honom till Pilatus.

² Där började de anklaga honom och säga: "Vi har funnit att den här mannen förleder vårt folk. Han förbjuder att man betalar skatt till kejsaren, och han säger att han är Messias, en kung."

³ Pilatus frågade honom: "Så du är judarnas kung?" Jesus svarade: "Du själv säger det."

⁴ Pilatus sade då till överstepräster och till folket: "Jag ser inget brottsligt hos den mannen."

22:69 Ps 110:1. **22:69** här efter ska Människosonen sitta på Guds, den Allsmåktiges, högra sida Med dessa ord identifierar sig Jesus, den jordiske Människosonen (Matt 26:45 etc), med den gudomliga Messiasgestalten i Dan 7:13 och Ps 110:1. **22:70** 2 Mos 3:14. **22:70** Jag Är Anspelning på det högsta gudsnamnet JHVH, "Jag Är" (jfr 2 Mos 3:14, Joh 8:24 med not). **23:1** Matt 27:2, Mark 15:1f, Joh 18:28f. **23:2** Luk 20:25, Apg 17:7. **23:3** Matt 27:11f, 1 Tim 6:13. **23:4** Joh 18:38.

⁵ Men de var påstridiga och sade: "Han hetsar upp folket med sin lära över hela Judeen, från Galileen och ända hit."

⁶ När Pilatus hörde detta, frågade han om mannen var galilé.

⁷ Och när han fick veta att Jesus kom från Herodes myndighetsområde, skickade han honom till Herodes som också var i Jerusalem under de dagarna.

Jesus inför Herodes

⁸ När Herodes fick se Jesus blev han mycket glad. Han hade länge velat träffa honom, för han hade hört om honom och hoppades nu få se honom göra något tecken.

⁹ Herodes ställde många frågor till honom, men Jesus svarade honom inte.

¹⁰ Översteprästerna och de skriftlärdade stod där och anklagade honom häftigt.

¹¹ Då fick Herodes och hans soldater förakt för honom, och han hånade honom genom att sätta på honom en praktfull dräkt innan han sände honom tillbaka till Pilatus.

¹² Den dagen blev Herodes och Pilatus vänner med varandra. Förut hade det rått fiendskap mellan dem.

Jesus döms till döden

¹³ Pilatus sammankallade översteprästerna och rådsherrarna och folket

¹⁴ och sade till dem: "Ni har fört den här mannen till mig och sagt att han förvillar folket. Jag har nu

förhört honom i er närvaro men inte funnit honom skyldig till det ni anklagar honom för.

¹⁵ Det gjorde inte Herodes heller, och därför sände han honom tillbaka till oss. Ni ser att han inte har gjort något som förtjänar döden.

¹⁶ Därför ska jag prygla honom och sedan släppa honom."

¹⁸ Då skrek hela hopen: "Bort med honom! Låt oss få Barabbas fri!" -

¹⁹ Barabbas var fängslad för ett upplopp i staden och för mord. -

²⁰ Pilatus talade till dem igen, för han ville släppa Jesus.

²¹ Men de ropade: "Korsfäst! Korsfäst honom!"

²² För tredje gången sade han till dem: "Vad har han då gjort för ont? Jag har inte funnit honom skyldig till något som förtjänar döden. Därför ska jag prygla honom och sedan släppa honom."

²³ Men de pressade honom med höga rop och krävde att Jesus skulle korsfästas, och deras rop blev allt starkare.

²⁴ Pilatus beslöt då att det fick bli som de krävde.

²⁵ Han släppte den som var fängslad för upplopp och mord, den som de ville ha, men utlämnade Jesus åt deras vilja.

Jesus blir korsfäst

²⁶ När de förde bort honom grep de en man som just kom in från landet, Simon från Kyrene. På

23:16 Matt 27:17f, Mark 15:9f, Joh 18:39f. **23:16** En del handskrifter tillägger (vers 17): "Vid varje högtid måste han frige en fånge åt dem." Jfr Matt 27:15, Mark 15:6, Joh 18:39. **23:18** Apg 3:14.

23:26 Matt 27:32, Mark 15:21.

honom lade de korset för att han skulle bära det efter Jesus.

²⁷ En stor skara ur folket följde honom, även kvinnor som sörjde och grät över honom.

²⁸ Då vände Jesus sig till dem och sade: "Jerusalems döttrar, gråt inte över mig, utan gråt över er själva och era barn.

²⁹ Det kommer dagar då man ska säga: Saliga är de ofruktsamma, de moderliv som inte fött och de bröst som inte ammat.

³⁰ Då ska man säga till bergen: Fall över oss, och till höjderna: Göm oss!

³¹ För om de gör så här med det friska trädet, vad ska då inte ske med det torra?"

³² Två andra brottslingar fördes också ut för att avrättas tillsammans med honom.

³³ Och när de kom till den plats som kallas Dödskallen, korsfäste de honom och brottslingarna där, den ene på hans högra sida och den andre på hans vänstra.

³⁴ Men Jesus sade: "Far, förlåt dem, för de vet inte vad de gör." Och de delade hans kläder mellan sig och kastade lott om dem.

³⁵ Folket stod där och såg på. Men rådsherrarna hånade honom och sade: "Andra har han frälst. Nu

23:29 Luk 21:23. **23:30** Hos 10:8, Upp 6:16. **23:31** 1 Petr 4:17f.

23:32 Två andra brottslingar Förutsagt i Jesajas profetia: "Han blev räknad bland förbrytare" (Jes 53:12, Luk 22:37). **23:33** Jes 53:12, Matt 27:33f, Mark 15:22f, Joh 19:17f. **23:34** Ps 22:19, Matt 5:44, Apg 3:17, 7:60.

23:34 Men Jesus sade: Far, förlåt dem, för de vet inte vad de gör Dessa ord saknas i vissa handskrifter. **23:34** delade hans kläder Jfr profetian i Ps 22:19. **23:35** Ps 22:7f.

får han frälsa sig själv om han är Guds Messias, den Utvalde."

³⁶ Även soldaterna kom fram och hånade honom. De räckte honom surt vin

³⁷ och sade: "Om du är judarnas kung, fräls då dig själv!"

³⁸ Över honom fanns det också ett anslag: "Detta är judarnas kung."

³⁹ En av brottslingarna som var upphängda där hånade honom och sade: "Är inte du Messias? Fräls då dig själv, och oss också!"

⁴⁰ Men den andre tillrättavisade honom och sade: "Fruktar du inte ens Gud, du som är under samma dom?"

⁴¹ Vår dom är rättvis, vi får vad vi förtjänar för det vi gjort. Men han har inte gjort något ont."

⁴² Och han sade: "Jesus, tänk på mig när du kommer till ditt rike."

⁴³ Jesus svarade: "Jag säger dig sanningen: I dag ska du vara med mig i paradiset."

Jesus dör

⁴⁴ Det var nu omkring sjätte timmen. Då kom ett mörker över hela landet som varade fram till nionde timmen.

23:36 Ps 69:22. **23:36** surt vin Syrligt vin utspätt med vatten var en billig och populär törstläckare under antiken. **23:39** Matt 27:44, Mark 15:32. **23:42** till ditt rike Andra handskrifter: "med ditt rike". **23:43** Upp 2:7. **23:44** Matt 27:45f, Mark 15:33f. **23:44** sjätte timmen ... nionde timmen Motsvarar ca kl 12 och kl 15. **23:44** hela landet Annan översättning: "hela jorden".

45 Solen förmörkades, och förhänget i templet brast mitt itu.

46 Och Jesus ropade med hög röst: "Far, *i dina händer överlämnar jag min ande.*" När han hade sagt detta, gav han upp andan.

47 När officeren såg vad som hände, ärade han Gud och sade: "Den mannen var verkligen rättfärdig."

48 När allt folket som hade samlats som åskådare såg vad som hände, slog de sig mot bröstet och vände hem igen.

49 Men alla hans vänner och kvinnorna som hade följt honom från Galileen stod på avstånd och såg detta.

Jesu begravning

50 Nu fanns där en rådsherre vid namn Josef, en god och rättfärdig man

51 som inte hade samtyckt till vad de hade beslutat och gjort. Han var från staden Arimatea i Judeen, och han väntade på Guds rike.

52 Josef gick till Pilatus och bad att få Jesu kropp.

53 Han tog ner den, svepte den i linnetyg och lade den i en uthuggen klippgrav där ännu ingen blivit lagd.

23:45 2 Mos 26:31f. **23:45** förhänget Ett tio meter högt draperi som skärmade av "det allra heligaste", Guds uppenbarelseplats (se 2 Mos 26:31f, 3 Mos 16:2f, Hebr 9:3f, 10:20). **23:46** Apg 7:59.

23:46 Ps 31:6. **23:47** rättfärdig Annan översättning: "oskyldig".

23:48 slog sig mot bröstet Ett uttryck för sorg (Jes 32:12, Luk 18:13).

23:49 Luk 8:2f. **23:50** Matt 27:57f, Mark 15:42f, Joh 19:38f. **23:51** Luk 2:25, 38. **23:51** Arimatea Identifierades av fornkyrkan med Ramataim-Sofim eller Rama, profeten Samuels hemstad norr om Jerusalem (1 Sam 1:1, 25:1).

⁵⁴ Det var förberedelsedag, och sabbaten skulle just börja.

⁵⁵ Kvinnorna som hade kommit med Jesus från Galileen följde efter och såg graven och hur hans kropp blev lagd där.

⁵⁶ Sedan återvände de hem och gjorde i ordning väldoftande kryddor och oljor. Och under sabbaten var de i stillhet efter lagens bud.

24

Jesus uppstår ur graven

¹ Den första veckodagen kom de tidigt i gryningen till graven med de väldoftande oljorna som de hade gjort i ordning.

² Då fann de att stenen var bortrullad från graven.

³ De gick in, men fann inte Herren Jesu kropp.

⁴ När de inte visste vad de skulle tro, då stod plötsligt två män i skinande kläder framför dem.

⁵ Kvinnorna blev rädda och böjde ansiktet mot marken, men männen sade: "Varför söker ni den levande bland de döda?"

⁶ Han är inte här, han har uppstått! Kom ihåg vad han sade till er medan han fortfarande var i Galileen:

⁷ Människosonen måste utlämnas i syndares händer och bli korsfäst och uppstå på tredje dagen."

23:54 förberedelsedag Fredag, då alla förberedelser inför sabbaten gjordes. **23:56** 2 Mos 20:10f. **24:1** Matt 28:1f, Mark 16:1f, Joh 20:1f.

24:1 den första veckodagen Söndagen enligt judisk tideräkning.

24:4 Apg 1:10.

24:6 Luk 9:22, 18:33.

24:6 vad han sade till er Se Luk 9:22, 9:44, 18:31f. **24:7** Matt 17:22f.

⁸ Då kom de ihåg hans ord.

⁹ Och de återvände från graven och berättade allt detta för de elva och för alla de andra.

¹⁰ Det var Maria Magdalena och Johanna och Maria, Jakobs mor. Även de andra kvinnorna som var med dem talade om det för apostlarna,

¹¹ men de tyckte deras ord var tomt prat och trodde inte på dem.

¹² Men Petrus reste sig och sprang till graven, och när han lutade sig in såg han bara linnebindlarna. Och han gick hem, full av förundran över det som hade hänt.

Jesus visar sig för Emmausvandrarerna

¹³ Samma dag var två av dem på väg till en by som heter Emmaus och ligger drygt en mil från Jerusalem.

¹⁴ De gick och samtalande med varandra om allt som hade hänt.

¹⁵ Medan de samtalande och diskuterade närmade sig Jesus själv och vandrade med dem.

¹⁶ Men deras ögon var slutna så att de inte kände igen honom.

¹⁷ Han frågade dem: "Vad är det ni går och samtalar med varandra om?"

Då stannade de och såg bedrövade ut.

24:13 Mark 16:12. **24:13** Emmaus ... drygt en mil Byns exakta plats är okänd men traditionen utpekar flera byar på detta avstånd, ordagrant "sextio stadier", väster om Jerusalem. Några handskrifter har i stället "hundrasextio stadier" vilket motsvarar drygt tre mil.

18 Och den ene som hette Kleopas sade till honom: "Är du den ende som har besökt Jerusalem och inte vet vad som hänt de här dagarna?"

19 Han frågade dem: "Vad då?" De svarade: "Detta med Jesus från Nasaret. Han var en profet, mäktig i ord och gärning inför Gud och hela folket.

20 Våra överstepräster och rådsherrar utlämnade honom till en dödsdom och korsfäste honom.

21 Men vi hade hoppats att han var den som skulle frälsa Israel.

Förutom allt detta är det nu den tredje dagen sedan det hände,

22 och dessutom har några kvinnor bland oss gjort oss uppskakade. De gick till graven tidigt på morgonen

23 men fann inte hans kropp. De kom och berättade att de hade sett en syn med änglar som sade att han lever.

24 Då gick några av de våra till graven, och de fann att det var som kvinnorna hade sagt. Men honom själv såg de inte."

25 Då sade han till dem: "Så tröga ni är i tanke och hjärta till att tro på allt som profeterna har sagt!

24:18 Kleopas Troligen identisk med Klopas, som enligt fornkyrkliga källor var bror till Josef, Jesu adoptivfar. Hans hustru Maria var med vid Jesu kors (Joh 19:25). Enligt traditionen efterträdde deras son Simon på 60-talet e Kr sin kusin Jakob som ledare för församlingen i Jerusalem (jfr not till Apg 21:18). **24:19** Matt 21:11, Luk 7:16. **24:21** Luk 1:68, 2:38, Apg 1:6. **24:21** är det nu den tredje dagen Annan översättning: "har han nu låtit den tredje dagen gå". **24:22** Matt 28:8, Mark 16:10, Joh 20:18. **24:24** Joh 20:3f.

26 Måste inte Messias lida det här för att sedan gå in i sin härlighet?"

27 Och han började med Mose och alla profeterna och förklarade för dem vad det stod om honom i alla Skrifterna.

28 De närmade sig byn dit de var på väg, och han verkade vilja gå vidare.

29 Men de bad honom ivrigt: "Stanna kvar hos oss! Det är snart kväll och dagen går mot sitt slut." Då gick han in och stannade hos dem.

30 Och när han låg till bords med dem tog han brödet, tackade Gud, bröt det och gav åt dem.

31 Då öppnades deras ögon och de kände igen honom, men han försvann ur deras åsyn.

32 De sade till varandra: "Brann inte våra hjärtan i oss när han talade med oss på vägen, när han öppnade Skrifterna för oss?"

33 De bröt upp i samma stund och återvände till Jerusalem, där de fann de elva och de andra lärjungarna samlade.

34 Dessa sade: "Herren har verkligen uppstått, och han har visat sig för Simon!"

35 Och själva berättade de vad som hade hänt på vägen och hur han hade låtit dem känna igen honom vid brödsbrytelsen.

Jesus visar sig för lärjungarna

36 Medan de talade om detta, stod Jesus själv mitt ibland dem och sade till dem: "Frid vare med er!"

24:26 Luk 9:22, 17:25. **24:27** 1 Mos 1:1, 3:15, 22:18, 2 Sam 7:12, Ps 22, Dan 9:24, Joh 1:45, Apg 17:3. **24:31** försvann ur deras åsyn Annan Översättning: "blev osynlig för dem". **24:34** 1 Kor 15:4f.

24:36 Mark 16:14, Joh 20:19.

³⁷ Uppskakade och rädda trodde de att det var en ande de såg.

³⁸ Men han sade till dem: "Varför är ni så oroliga? Varför kommer det upp tvivel i era hjärtan?"

³⁹ Se på mina händer och mina fötter att det verkligen är jag. Rör vid mig och se! En ande har inte kött och ben som ni ser att jag har."

⁴⁰ När han hade sagt detta visade han dem sina händer och fötter.

⁴¹ När de i sin glädje och förundran fortfarande inte kunde tro, frågade han dem: "Har ni något ätbart här?"

⁴² Då räckte de honom en bit stekt fisk,

⁴³ och han tog den och åt inför deras ögon.

⁴⁴ Och han sade till dem: "Detta är vad jag sade till er medan jag ännu var hos er: Allt måste uppfyllas som är skrivet om mig i Mose lag, profeterna och psalmerna."

⁴⁵ Sedan öppnade han deras sinnen så att de förstod Skrifterna.

⁴⁶ Och han sade till dem: "Det står skrivet att Messias ska lida och på tredje dagen uppstå från de döda,

⁴⁷ och att omvändelse och syndernas förlåtelse ska förkunnas i hans namn för alla folk, med början i Jerusalem.

⁴⁸ Ni är vittnen om detta.

24:41 Joh 21:5, 9f. **24:41** något ätbart Det ansågs allmänt att änglar och andevarelser inte åt människors mat (jfr Dom 13:16).

24:42 en bit stekt fisk Senare handskrifter tillägger: "och en bit vaxkaka med honung". **24:44** Luk 18:31f, 24:27.

24:47 Joh 15:27, Apg 13:38, 1 Joh 2:12. **24:47** och syndernas förlåtelse Andra handskrifter: "till syndernas förlåtelse". **24:48** Apg 1:22.

⁴⁹ Och jag ska sända över er vad min Far har lovat. Men ni ska stanna här i staden tills ni har blivit rustade med kraft från höjden."

Jesu himmelfärd

⁵⁰ Sedan förde han dem ut till Betania, och han lyfte sina händer och välsignade dem.

⁵¹ Och medan han välsignade dem, lämnade han dem och lyftes upp till himlen.

⁵² De tillbad honom och vände tillbaka till Jerusalem i stor glädje.

⁵³ Och de var ständigt i templet och prisade Gud.

24:49 Joel 3:1f, Joh 14:26, 16:7, Apg 1:4, 12, 2:1f. **24:51** Mark 16:19, Apg 1:9. **24:52** Joh 14:28, 16:22.

Svenska Folkbibeln
The Holy Bible in Swedish, Svenska Folkbibeln
translation

copyright © 1996,1998,2015 Stiftelsen Svenska Folkbibeln, Stockholm, och
Stiftelsen Biblicum, Ljungby

Language: Svenska (Swedish)

Reviderad från Svenska Folkbibeln 98 och grundtexten. Gamla testamentet
© 1998, 2015, Stiftelsen Svenska Folkbibeln, Stockholm Nya testamentet ©
1996, 1998, 2015, Stiftelsen Svenska Folkbibeln, Stockholm, och Stiftelsen
Biblicum, Ljungby

2024-12-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Dec 2024 from source files
dated 18 Dec 2024

1f751582-bd9a-5655-ac63-85d69149ba09